

Β. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΠΗΛ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ-ΤΟ ΚΡΙΘΑΡΙ-Η ΒΡΩΜΗ ΚΑΙ Η ΒΡΙΖΑ

ΛΕΠΤΑ
20

ΑΘΗΝΑΙ

1918

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ

Αριθ. 13

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ

—ΞΞ—

Γεωργοί, προσέξτε !

Μὲ τὰ βιβλία αὐτὰ θέλομεν νὰ βοηθήσωμεν τὸν γεωργὸν νὰ καλυτερεύσῃ τὴν καλλιέργειάν του, νὰ δοκιμάσῃ μὲ ἐπιτυχία νέα εἶδη καὶ νὰ κερδίσῃ περισσότερα.

Τὸ κάθε βιβλίον τῆς σειρᾶς αὐτῆς θὰ ὁμιλῇ δι' ἓνα εἶδος καλλιέργειας καὶ θὰ ἔχῃ πρακτικὰς ὁδηγίας διὰ τὸν κτηματίαν καὶ τὸν καλλιεργητὴν.

Θὰ εἶναι γραμμένα ἀπὸ εἰδικούς. Αὐτοὶ ἔχουν μελετήσει τὰ διάφορα συστήματα, γνωρίζουν τί ἔγινε καὶ εἰς ἄλλα μέρη καὶ εἰξεύρουν τί εἶναι καλύτερον διὰ τὸν τόπον μας.

Μὲ τὰ διάφορα βιβλία τῆς «Βιβλιοθήκης τοῦ Γεωργοῦ» θὰ δώσωμεν σιγὰ σιγὰ ὁδηγίας διὰ τὸ σιτάρι, τὸν καπνόν, τὸ βαμβάκι, τὸ τριφύλλι, τὴν πατάταν, τὰ καρποφόρα δένδρα, τὰ ξυνόδενδρα, τὸ ἀμπέλι, τὴν σταφίδα, τὴν συκιάν, τὰ λαχανικά, τὸ κρασί, τὸ λάδι, τὸ μελίσσι, τὸ κουκοῦλι, τὰ ὠφέλιμα πουλιά, τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀκρίδων, τὴν ὠφέλειαν ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ κλπ.

Τὰ βιβλία μας αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ ἔχῃ καὶ νὰ τὰ διαβάσῃ κάθε γεωργός, καὶ ὅχι μόνον ὁ ἴδιος νὰ τὰ συμβουλευέται, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς γείτονάς του πρέπει νὰ τὰ δίδῃ νὰ τὰ διαβάσουν καὶ νὰ τοὺς τὰ ἐξηγεῖ, ἂν δὲν τὰ καταλαβαίνουν καλά.

Τιμὴ διὰ κάθε βιβλίον τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ γεωργοῦ ἔχει ὁρισθῇ λεπτὰ 10. Δι' ὅσα ἔχουν διπλάσια φύλλα ἢ τιμὴ εἶναι 20 λεπτά.

Διὰ περισσότεραν μάλιστα εὐκολίαν ἡ Ἑταιρεία τὰ στέλνει καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Φθάνει δι' αὐτό, ὅποιος τὰ ζητήσῃ, νὰ βάλῃ εἰς τὸ γράμμα του τὴν ἀξίαν των εἰς γραμματόσημα καὶ νὰ γράψῃ καθαρὰ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν διεύθυνσίν του· θὰ τὰ λάβῃ ἀσφαλῶς.

Β. Γεωργικὴ Ἑταιρεία

ὁδ. Πανεπιστημίου ἀριθ. 53.

Β. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

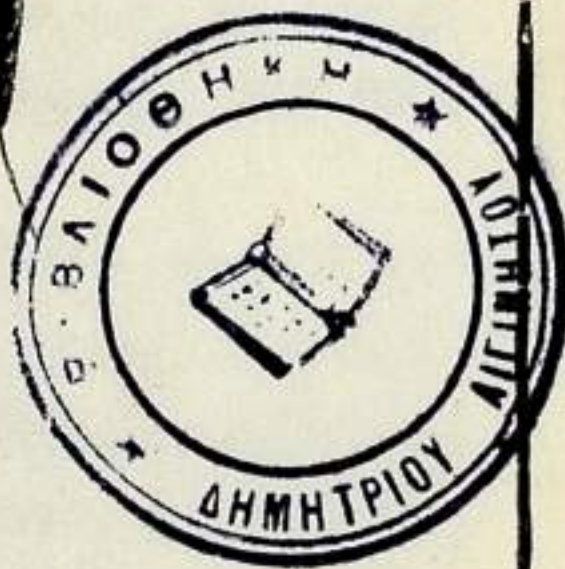
ΠΗΛ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ-ΤΟ ΚΡΙΘ ΑΡΙ-Η ΒΡΩΜΗ ΚΑΙ Η ΒΡΙΖΑ

ΛΕΠΤΑ
20

ΑΘΗΝΑΙ

1918

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ

Αριθ. 13

ΑΤΤΙΚΑ
20

Β. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ

Ἀριθ. 13

ΠΗΛ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΣΙΤΗΡΟΚΑΛΔΙΕΡΓΗΤΙΚΑ

ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ - ΤΟ ΚΡΙΘΑΡΙ - Η ΒΡΩΜΗ ΚΑΙ Η ΒΡΙΖΑ

Πρῶτα-πρῶτα τὸ σιτάρι, ὕστερα τὸ κριθάρι καὶ ἡ βρώμη, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον ἡ βρίζα ἢ σίκαλις, εἶναι καλλιέργειαι πολὺ γνωσταὶ εἰς τὸν τόπον μας καὶ ἐκτείνονται ἀπὸ τὰ παράλια μέρη ἕως τὰ μεσόγεια, ἀπὸ τοὺς κάμπους ἕως τὰ λοφώδη καὶ τὰ ὄρεινά.

Τὸ σιτάρι μάλιστα, ποῦ μὲ τὸ ἀραποσίτι, ἀποτελοῦν τὸ ψωμί μας—εἰς μερικὰ μέρη κάμνουν ψωμὶ ἀπὸ σμιγό, σιταροκρίθαρο —τὸ κριθάρι καὶ ἡ βρώμη ποῦ εἶναι τροφή τῶν ζώων μας, καλλιεργοῦνται σχεδὸν παντοῦ ὅλο καὶ περισσότερον. Τώρα ποῦ ὁ παγκόσμιος πόλεμος μᾶς ἔκαμε νὰ καταλάβωμεν πόσον ἀξίζει νὰ παράγωμεν εἰς τὸν τόπον ἀρκετὰ σιτάρια, κριθάρια καὶ βρωμάρια διὰ νὰ μὴν ἔχωμεν ἀνάγκην νὰ φέρωμεν ἀπ' ἔξω, ἀπὸ ξένους

δηλαδή τόπους, τώρα ποῦ καὶ ἡ τιμὴ των ηὔξησεν ὑπερβολικά, τώρα, ὅλοι ἔχομεν συμφέρον νὰ καλλιεργήσωμεν μεγαλειτέρας ἐκτάσεις καὶ νὰ ἐξασφαλίσωμεν ἀπὸ κάθε στρέμμα ἀπόδοσιν ὅσον τὸ δυνατόν πλουσιωτέραν.

Τ Ο Σ Ι Τ Α Ρ Ι

1. — Ἡ καταγωγή του.

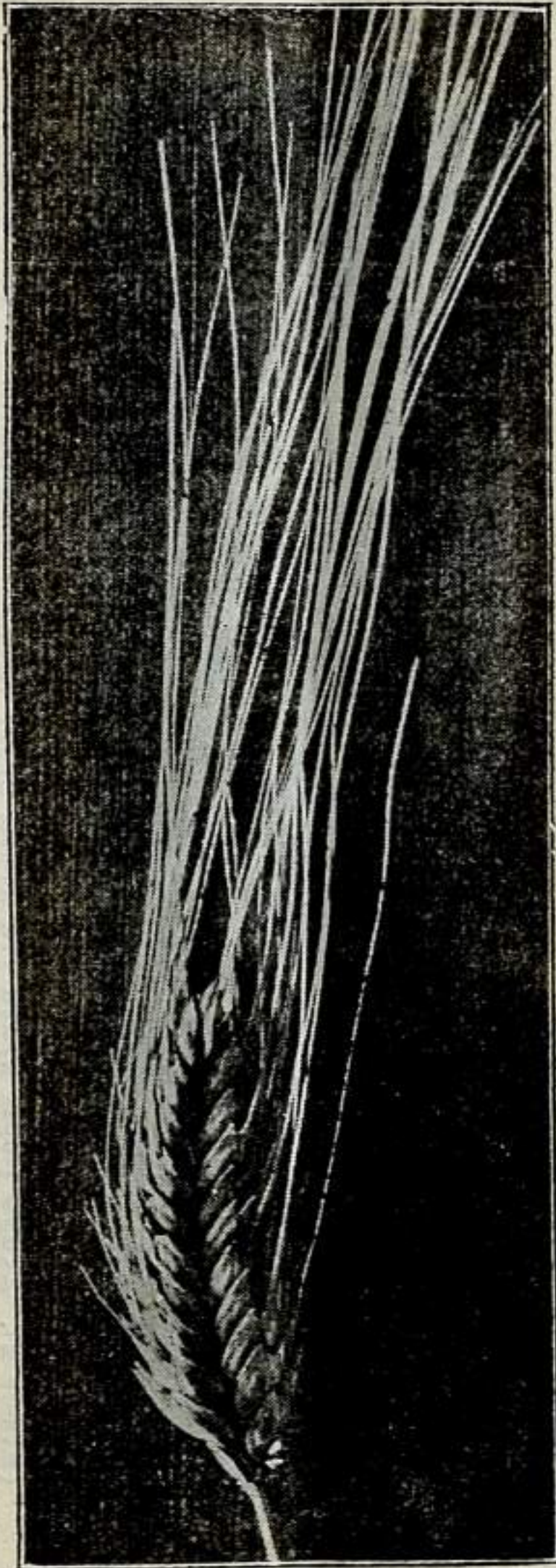
Τὸ σιτάρι καλλιεργεῖται ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα. Οἱ ἐπιστήμονες πιστεύουν ὅτι εἰς χρόνια πολὺ παλαιὰ τὸ σιτάρι ἦτο εἰς ἀγρίαν κατάστασιν. Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν συνεχῇ καλλιέργειαν, κατ'ὀρθωσεν σιγὰ-σιγὰ νὰ καλλιτερεύσῃ τὸ ἄγριον αὐτὸ σιτάρι, ποῦ ἀναλόγως μὲ τὸ κλίμα καὶ τὰ χωράφια ποῦ ἐκαλλιεργήθη ἤλλαξε τόσον πολὺ ὥστε νὰ ξεχωρίζονται σήμερα πολλὰ εἶδη καὶ ἕνας ἀτελείωτος ἀριθμὸς ἀπὸ ποικιλίας (').

2. — Ποικιλίαι.

Πολλαὶ ποικιλίαι καλλιεργοῦνται εἰς τὸν τόπον μας. Διακρίνονται ἀπὸ τὸν σπόρον των, τὸ στάχυ καὶ τὸ ἄχυρόν των. Ἄλλα σιτάρια ἔχουν σπόρον μακρὺν καὶ μυτερόν εἰς τὰ ἄκρα, κιτρινωπόν, σχεδὸν διαφανῆ, ποῦ ὅταν τὸν σπάσῃ κανεὶς βλέπει ὅτι τὸ μέσα του εἶναι σκληρὸς καὶ σχεδὸν διαφανὴς ὡσὰν γυαλί. Ἄλλα ἔχουν γέννημα—καρπὸν, χονδρὸν καὶ φουσκωμένον, χροῶμα κίτρινο, πυρὸν ἢ κοκκινωπὸν, τὸ μέσα των δ' εἶναι πολὺ ἢ

(1) Ὁ Γάλλος βοτανικὸς Μποασιὲ εὑρεν εἰς τὰς ἐκδρομάς ποῦ ἔκαμεν εἰς τὸν τόπον μας ἕνα ἄγριο σιτάρι ποῦ τὸ θεωρεῖ ὅτι ἀπὸ αὐτὸ παρήχθησαν αἱ καλλιεργούμεναι ποικιλίαι. Τὸ σιτάρι αὐτὸ ἀπαντᾷται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, συχνότερα δὲ εἰς τὴν Βοιωτίαν.

ὀλίγον σκληρό. Εἰς ἄλλα τέλος ὁ καρπὸς εἶναι στρογγυ-

(Εἰκὼν 1). Στάχυ μὲ ἄγανα $\frac{1}{3}$ τοῦ φυσικοῦ)

λωπὸς κιτρινωπὸς καὶ εἰς τὸ σπάσιμον φαίνεται ἄσπρου-

δερός, ἀλευρώδης καὶ εἶναι μαλακός. Τὸ στάχυ εἰς ἄλλα εἶναι πυκνὸ εἰς ἄλλα ἀραιό, κοντὸ ἢ μακρὸν μὲ ἄγανα

(Εἰκὼν 2). Στάχυ χωρὶς ἄγανα (τὰ ἄγανα ἔχουν πέσει) $\frac{2}{3}$ τοῦ φυσικοῦ

μεγάλα (βλ. εἰκ. 1) ἢ μικρά, ἄσπρα, πυρόξανθα, κοκκινωπὰ ἢ μαῦρα. Μερικὰ σιτάρια ἔχουν ἄγανα εἰς τὸ ξε-

στάχιασμα, ἀλλὰ τὰ ρίχνουν καὶ μένουν φαλακρὰ κατὰ τὴν ὠρίμανσιν (βλ. εἰκ. 2). Τὸ ἄχυρον πάλιν εἶναι εἰς

(Εἰκ. 3)

Σιτάρι Γαλλικὸ Βιλμορὲν

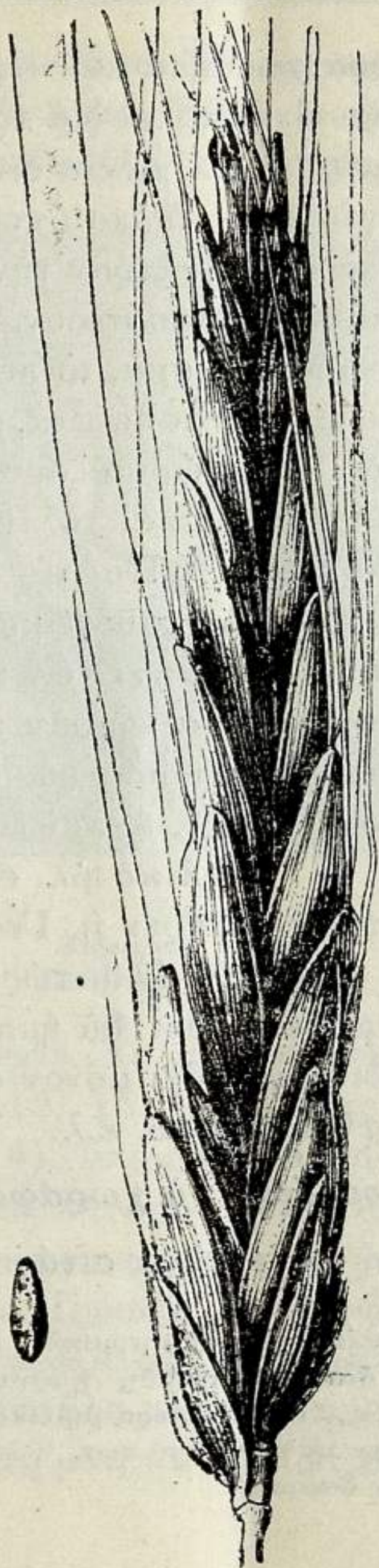
ἄλλα σιτάρια κοντό, εἰς ἄλλα ὑψηλό, γεμᾶτο ἢ ἀδειανό, σκληρὸ ἢ εὐθραυστο. Αἱ διάφοροι ποικίλαι δὲν προκό-

βουν ὅλαι εἰς τὸ ἴδιο χωράφι καὶ τὴν ἰδίαν περιφέρειαν.

(Εἰκ. 4) Σιτάρι Νεαπόλεως

Ἄλλη θέλει χωράφια δυνατὰ καὶ δροσερά, ἄλλη προκό-

(Εἰκ. 5) Σιτάρι Πολωνίας

βει καὶ εἰς πτωχότερα χωράφια καὶ εἰς ξηρότερα κλίματα. "Αλλαι ποικιλίαι εἶναι καλαὶ διὰ τὸν κάμπον καὶ ἄλλαι διὰ τὰ ὄρεινὰ μέρη κλπ. "Αλλαι δίνουν περισσότερον καρπὸν ἄλλαι ὀλιγώτερον, ἄλλαι ἔντέχουν εἰς τὰ νερὰ τοῦ χειμῶνος, ἄλλαι εἰς τὴν ξέραν τὴν ἄνοιξιν. Μερικὰ σιτάρια ἀδελφώνουν περισσότερον. "Αλλα ἄντέχουν περισσότερον εἰς τὸ πλ ἄγιασμα, τὸ πέσιμον, ἄλλα πάλιν ἄντέχουν καλλίτερα εἰς τὰς ἀσθενείας, ὅπως εἶναι ὁ **δανλὸς** καὶ τὸ **σιναπίδι**. "Αλλα ὠριμάζουν πρωϊμώτερα, ἄλλα ὀψιμώτερα εἰς τὸ ἴδιο μέρος καὶ τὸ ἴδιο χωράφι. "Αλλα σπέρνονται τὸ φθινόπωρον, (εἶναι τὰ περισσότερα, σχεδὸν ὅλα), ἄλλα εἰς τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος, ἀρχὰς ἀνοιξέως ὅπως τὸ **διμῆνι** ἢ **τριμῆνι** τῶν χωρικῶν. (1)

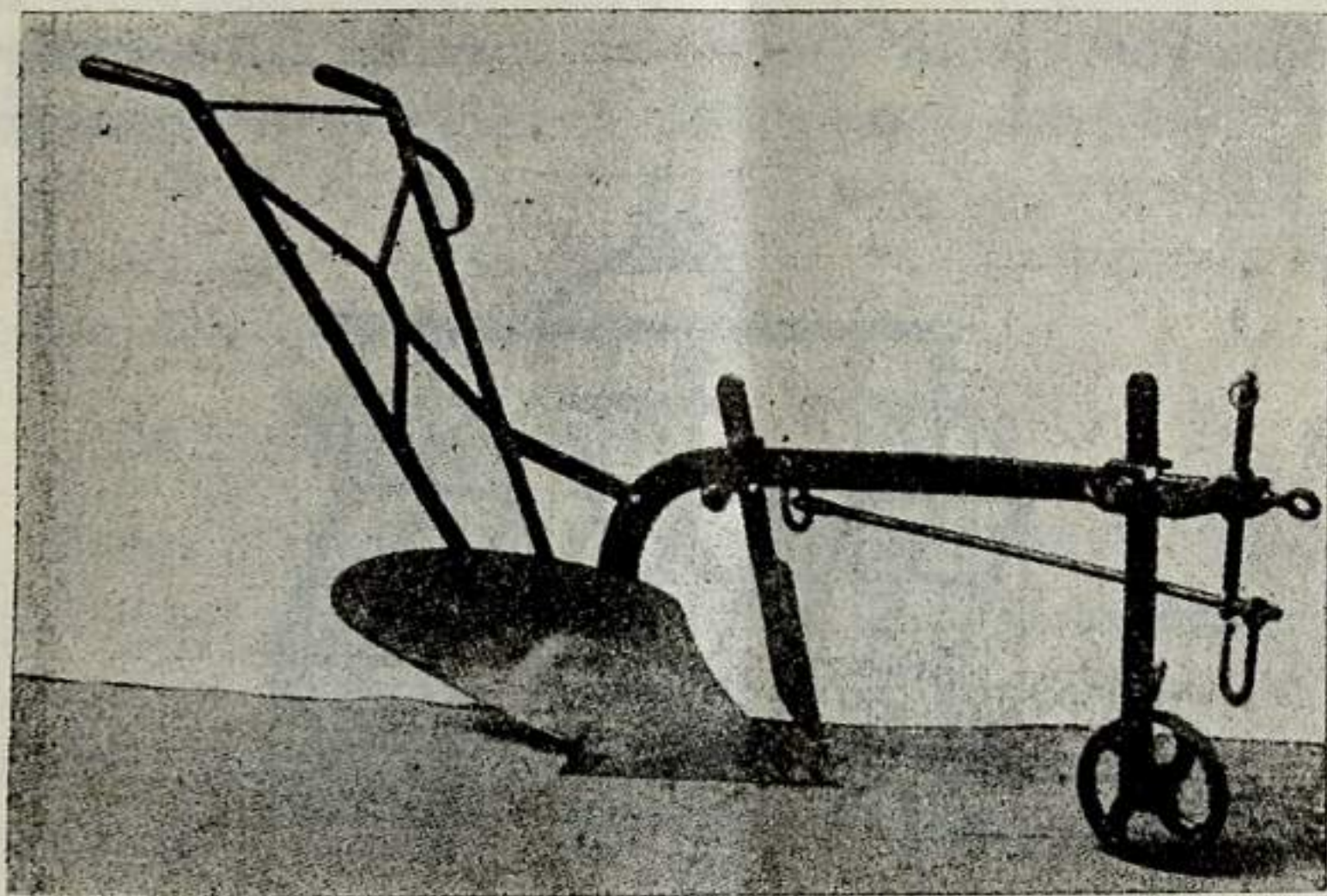
Ἐδῶ καὶ μερικὰ χρόνια ἔφεραν εἰς τὸν τόπον μερικὰ ξενικὰ σιτάρια. Τὰ κυριώτερα εἶναι τὸ **Γαλλικὸ ἀπλάγιαστο** σιτάρι (β λ. εἰκ. 3) ποῦ ἔφερεν ὁ κ. Γ. Χρηστάκης Ζωγράφος, τὸ **Ἰταλικὸ** (βλ. εἰκ. 4), τὸ **Πολωνικὸ** (βλ. εἰκ. 5) ποῦ τὰ ἔφερεν ἡ Γεωργικὴ Ἑταιρεία, τὸ **Ἀμερικανικὸ** ποῦ μᾶς ἤλθε τώρα μετὰ τὸν πόλεμον διὰ τὸ ψωμί καὶ φαίνεται ὅτι θὰ ἡμπορέσῃ νὰ διαδοθῇ σιγὰ-σιγὰ καὶ νὰ ἐκτιμηθῇ ὅχι μόνον ὡς σιτάρι ἀνοιξιᾶτικο ἀλλὰ καὶ ὡς φθινοπωρινό. κ.λ.

3. — Πῶς νὰ ἐτοιμάσῃς τὸ χωράφι σου.

Τὸ χωράφι ποῦ θὰ σπείρῃς σιτάρι, πρέπει νὰ τὸ κα-

(1) Διὰ τὰς ποικιλίας τῶν δημητριακῶν ποῦ καλλιεργοῦνται εἰς τὸν τόπον, θὰ γράψω, ὅταν συμπληρωθῇ ἡ ἐργασία μου εἰς τὴν ὁποίαν καταγίνομαι ἀπὸ διετίας, ἓνα ἰδιαίτερο βιβλιαράκι χρήσιμον εἰς ὅσους θέλουν νὰ καλλιτερεύσουν τὰ γεννήματά των, ἢ νὰ καλλιεργήσουν ἄλλας ποικιλίας ποῦ δὲν ἔχουν δοκιμάσῃ.

λοδουλέψης. Ὡργωσέ το δύο καὶ τρεῖς φορές. Τὸ πρῶτον ὄργωμα, τὸ ἄνοιγμα, δῶσε ἔνωρὶς ἀπὸ τὸ χειμῶνα μόλις τὸ ζευγάρι σου ἢ τὰ ζευγάρια σου εἶναι ἐλεύ-

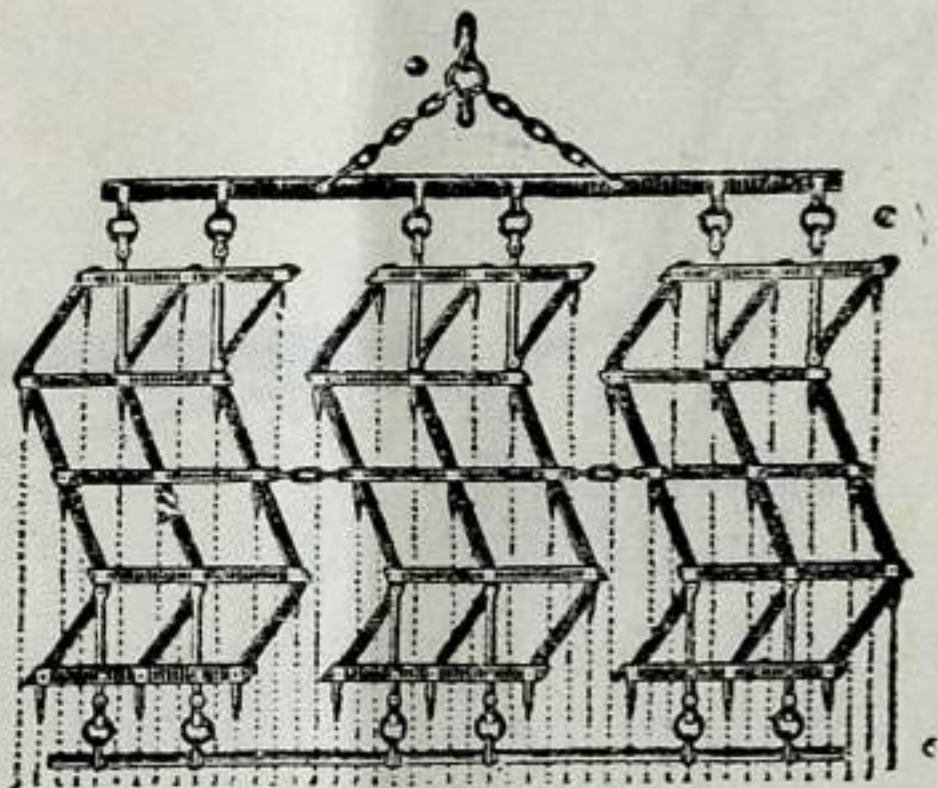

(Εἰκ. 6)

Σιδερένιο ἄροτρον
Ἑλληνικῆς κατασκευῆς

θερα ἀπὸ τὴν σποράν. Τὸ ἄνοιγμα θὰ κάμῃς ὅσον ἡμπορεῖς βαθύτερα, 12, 15 — 18 πόντους μὲ τὸ σιδερένιο ἄροτρον (βλ. εἰκ. 6), ὅπως ἐκεῖνα ποῦ διαθέτει ἡ Γεωργικὴ Ἑταιρεία διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους καὶ τὰ πωλοῦν οἱ κ. κ. νομογεωπόνοι, οἱ γεωργικοὶ σταθμοὶ καὶ τὰ ἀγροκήπια. Πρόσεξε νὺ ὀργώσης κανονικὰ καὶ κάθε νέα αὐλακιὰ ποῦ ἀνοίγεις νὰ ἔρχεται δίπλα εἰς τὴν προηγουμένην, ὥστε ὅλο τὸ χῶμα τοῦ χωραφιοῦ ν' ἀνακατεύεται καὶ νὰ μὴ μένουν λωρίδες ἀνόργωτες.

Αἱ βροχαί, ὁ αἶρας, τὰ χιόνια, ὅταν ὑπάρχουν, καλλιτερεύουν τὰ χῶματα, τὰ πλουτίζουν καὶ κάνουν ὥστε ν' ἀποθηκευθῇ βαθειὰ εἰς τὴν γῆν περισσὴ ὑγρασία ποῦ ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ ἐποχὴ τῆς ξηρασίας θὰ ζωογονήσῃ τὰ σπαρτά σου. Αὐτὸ φυσικὰ δὲν γίνεται εἰς τὸ χωράφι ποῦ ἄφησες ἀνόργωτο καὶ τὸ ἔσπειρες «στὸ πρόσωπο».

(Εἰκ. 7)

Σβάρνα σιδερένια

Ἐκεῖ τὸ χῶμα θὰ εἶναι κλεισμένο καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ καλλιτερεύσῃ οὔτε ν' ἀποθηκεύσῃ τὴν ὑγρασίαν ποῦ εἶναι ἀπαραίτητος διὰ νὰ προκόψουν τὰ σιτάρια. Ἐδῶ μάλιστα, εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη μας, τὸ μυστικὸν νὰ ἔχῃς καλὴν ἐσοδείαν εἶναι πρὸ παντὸς νὰ ὀργώσῃς βαθειὰ καὶ ἀπὸ ἐνωρίς· χωρὶς αὐτὸ οἱ κόποι σου πηγαίνουν χαμένοι.

Μὴν ἀρκεσθῇς μόνον εἰς τὸ ἄνοιγμα, τὸ πρῶτον δηλαδή ὄργωμα. Διβόλισε μὲ τὴν σειρὰν του κάθε χωράφι, πέρασε δηλαδή δευτέραν φορὰν μὲ τὸ ἄροτρον δύο-τρεῖς μῆνας ἀργότερα. Τριβόλισε μάλιστα, ἂν ἡμπορεῖς, καὶ τὸ

χωράφι σου θὰ εἶναι ἕτοιμον νὰ σπαρῇ. Κάμε, ἂν θέλῃς, μίαν δοκιμὴν καὶ θὰ πεισθῇς ὅτι εἰς διβολουμένο χωράφι τὸ σιτὰρι ἀντέχει περισσότερον εἰς τὴν ξηρασίαν καὶ ἀποδίδει περισσότερον παρὰ εἰς χωράφι τὸ ὁποῖον ὠργώθῃ μίαν μόνον φορὰν. Θὰ ἰδῇς ἐπίσης ὅτι εἰς τὰ τριβολουμένα χωράφια τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἀκόμα καλλίτερον, ἢ βλάστησις εἶναι πλουσία, ἢ ἀντοχὴ εἰς τὰς ἀσθενείας, ποῦ συχνὰ ζημιώνουν τὰ δημητριακά, εἶναι μεγάλη καὶ ἡ ἀπόδοσις ἀνωτέρα.

4. — Τὸ σβάρνισμα.

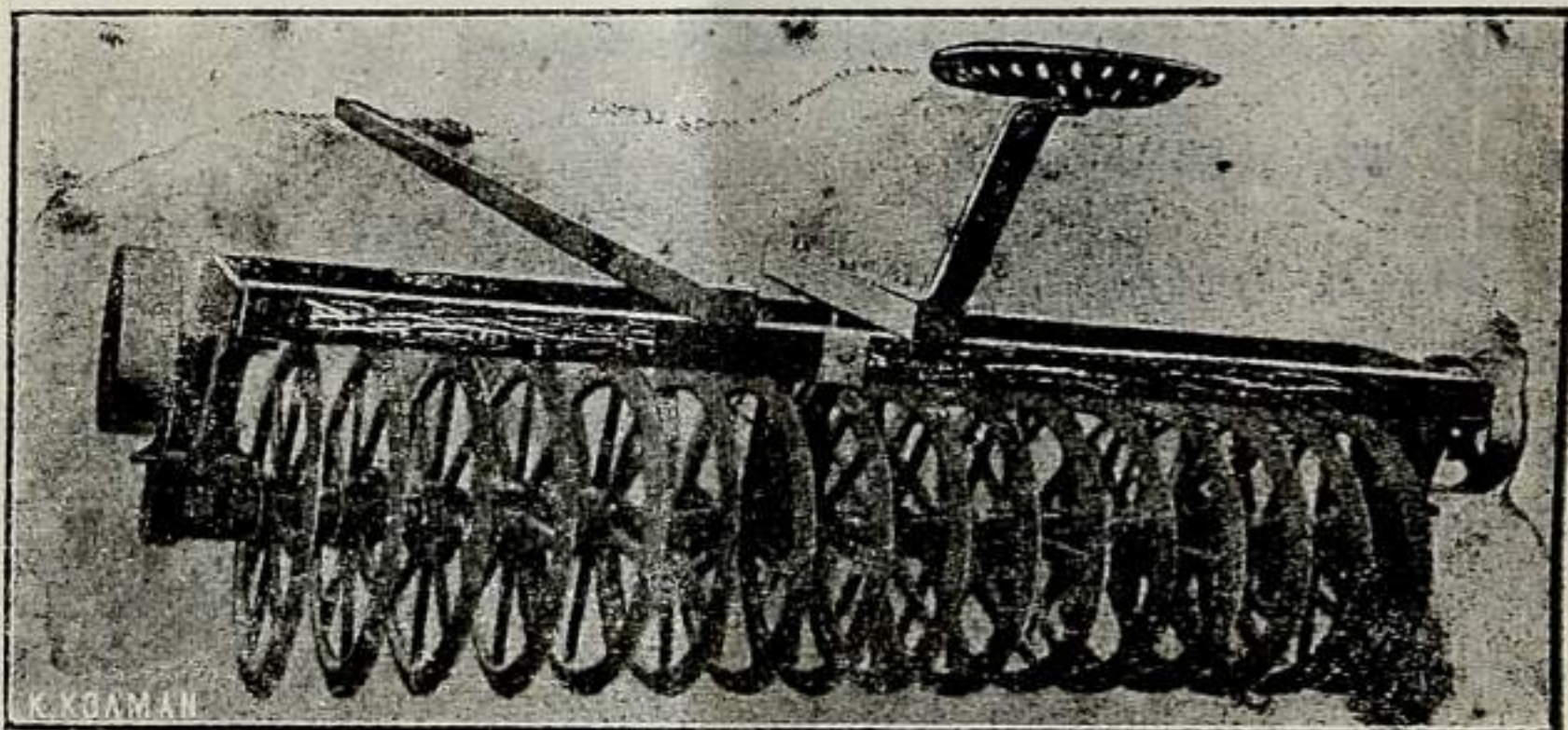
Μὲ τὸ ἄροτρον ἡ ἐργασία δὲν εἶναι τελεία. Χονδροὶ βῶλοι χώματος μένουν ἄσπαστοι. Τὰ ἀγριοβότανα, τ' ἀγριάκανθα, ἀγριάδες κ.λ.π. περιμένουν βροχὴν διὰ νὰ ξαναβλαστήσουν. Μὲ τὴν σβάρναν συμπλήρωσε ὅ,τι τὸ ἄροτρον σου δὲν σοῦ δίδει· σπάσε τοὺς βῶλους, καθάρισε τὸ χωράφι σου, συμμάζεψε εἰς τὴν ἄκρην τοῦ χωραφιοῦ τὰ ἀγριοβότανα, ἀνακάτεψε μὲ αὐτὰ ὀλίγα ἄχυρα καὶ βάλε τοὺς φωτιά διὰ νὰ καοῦν οἱ σπόροι. Μεταχειρίσου σβάρναν ξυλίνην ἢ σιδερένιαν (βλ. εἰκ. 7) ὅπως ἐκείνας ποῦ πωλεῖ ἡ Γεωργικὴ Ἑταιρεία κατὰ παραγγελίαν τοῦ Κράτους.

Διὰ νὰ κρατήσουν περισσότεραν ὑγρασίαν εἰς τὸ χωράφι, καὶ νὰ ἐξασφαλισθοῦν ὅπῃ ἐνδεχομένην ἀνομβρίαν τῆς ἀνοιξέως μεταχειρίζονται ἄλλοῦ εἰδικὰ μηχανήματα ποῦ σπάζουν καὶ αὐτὰ τοὺς βῶλους ἀλλ' ἐπὶ πλεον γεμίζουν τὰ κενὰ ποῦ τὸ ἄροτρον σχηματίζει εἰς τὸ ἔδαφος. Ἀποθηκεύουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον βαθειὰ εἰς τὴν γῆν ἀρκετὴν ὑγρασίαν ποῦ εἶνε πολύτιμος τὴν ἀνοιξιν εἰς τὸ

ξεστάχιασμα καὶ ἀργότερα εἰς τὸ θρέψιμον τοῦ γεννήματος. Τὸ μηχανήμα αὐτὸ λέγεται ὑπεδαφοπιστής ἢ ξηροκαλλιεργητής (βλ. εἰκ. 8).

5. — Πότε, πόσον καὶ πῶς θὰ σπείρης.

Μὲ τὰς πρώτας βροχὰς τοῦ φθινοπώρου, τὸν Σεπτέμβριον εἰς τὰ ὄρεινά, τὸν Ὀκτώβριον εἰς τοὺς κάμ-

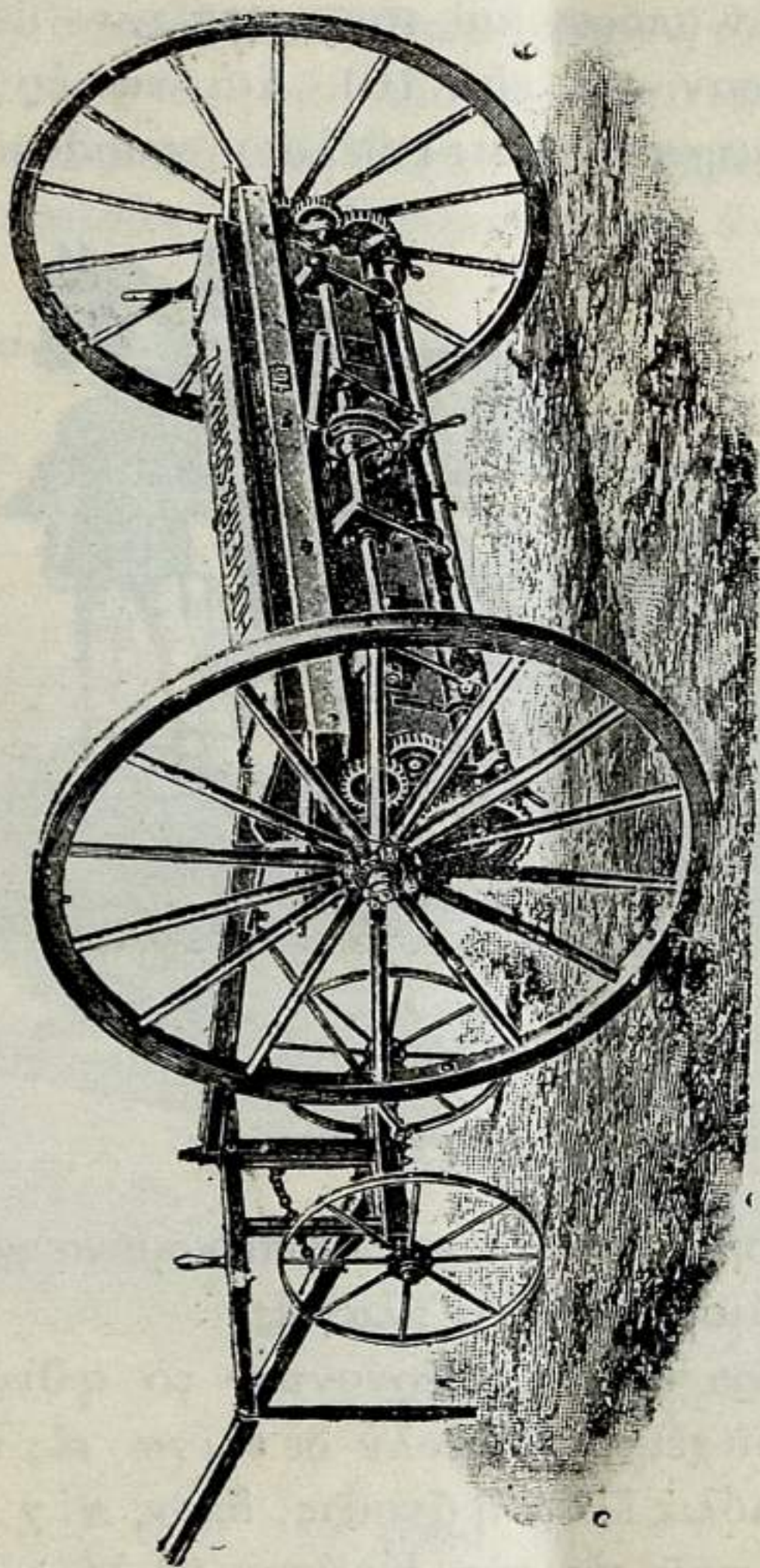

(Εἰκ. 8)

Ὁ ὑπεδαφοπιστής

ποιες, ἀρχίζει ἡ σπορὰ τοῦ σιταριοῦ διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν Νοέμβριον καὶ τὸν Δεκέμβριον. Σπείρε εἰς τὰ πεταχτὰ 10—12 ὀκ. σιττάρη, καὶτι περισσότερον εἰς τὰ ἀδύνατα χωράφια ὅπου τὸ σιτάρι δὲν θὰ ἀδελφώσῃ καὶ τόσον, ὀλιγώτερον εἰς τὰ δυνατὰ ὅπου τὸ ἀδέλφωμα θὰ γίνῃ πλουσιώτερον. Σκέπασε τὸν σπόρον μὲ τὸ ἄροτρον, 5 — 7 πόντους βάθος, κατὰ τὰ χωράφια ποῦ ἔχεις, δυνατὰ ἢ ἐλαφρά. Ὅπου ἡ καλλιέργεια γίνεται εἰς μεγάλας ἐκτάσεις, ἐκεῖ συμφέρει νὰ μεταχειρισθῇς εἰ-

δικὰ μηχανήματα ποῦ σπέρνουν ὀγρήγορα καὶ κανονικά.
 Ἀπὸ τὰς σπαρτικὰς μηχανὰς ἄλλαι σπέρνουν εἰς τὰ πε-

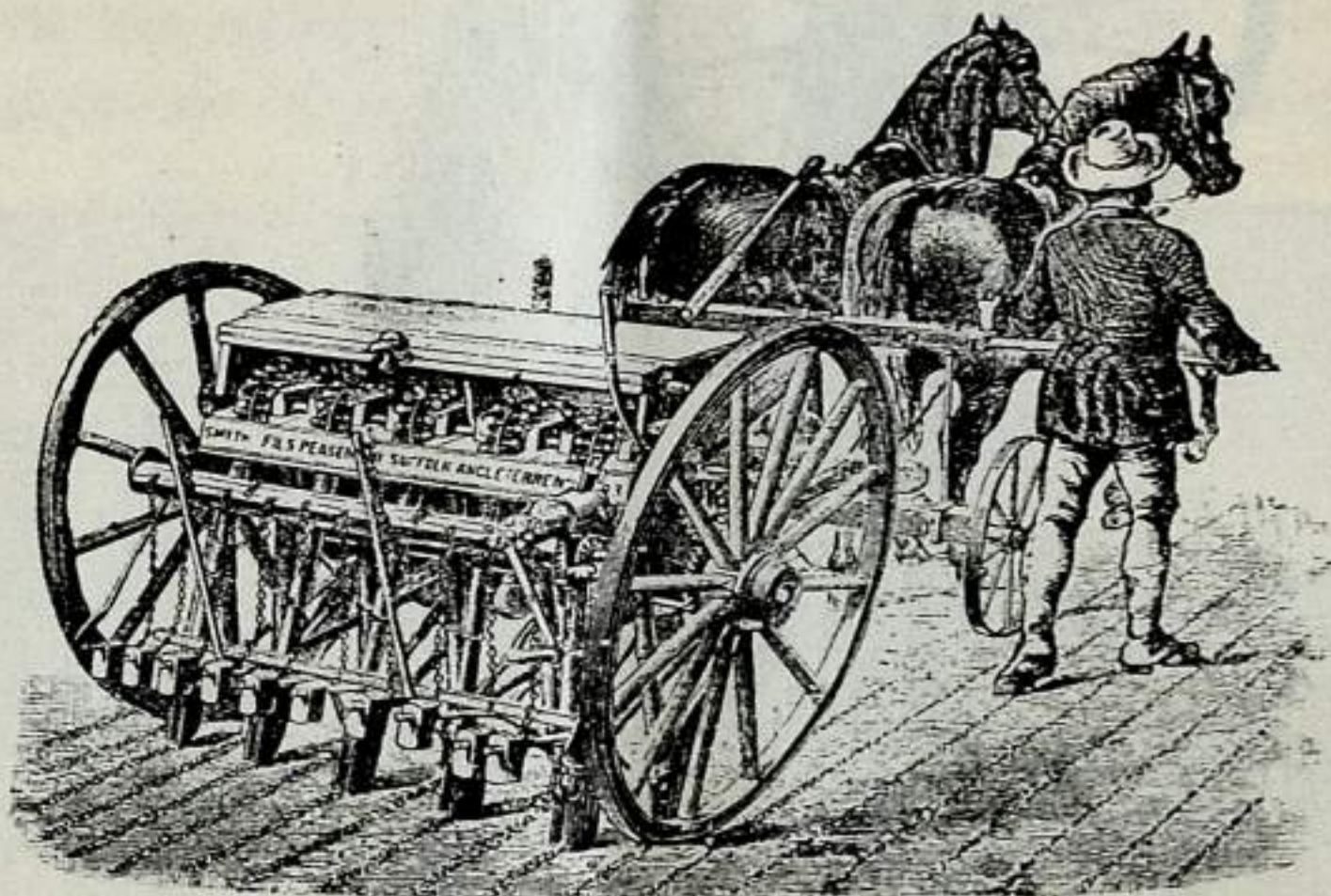

(Εἰκ. 9)

Σπαρτικὴ μηχανὴ εἰς τὰ πεταχτά.

ταχτὰ (βλ. εἰκ. 9) — ἐκεῖ τὸ παράχωμα τοῦ σπόρου θὰ
 γίνη μὲ τὸ ἄροτρον ἢ μὲ τὴν σβάρναν— ἄλλαι πάλιν μη-

χαναί, περισσότερον τελειοποιημέναι, σπέρνουν κατὰ γραμμάς, ἀφοῦ ἀνοίξουν δηλ. εἰς τὸ χωράφι μικρὰ αὐλάκια ρίχνουν τὸν σπόρον καὶ τὸν σκεπάζουν μὲ τὸ ἴδιο γῶμα ποῦ ἐσήκωσαν (βλ. εἰκ. 10). Διὰ νὰ ἐργασθοῦν ὅπως πρέπει αἱ μηχαναὶ αὗται θέλουν χωράφια καλο-

(Εἰκ. 10)

Σπαρτικὴ μηχανὴ κατὰ γραμμάς.

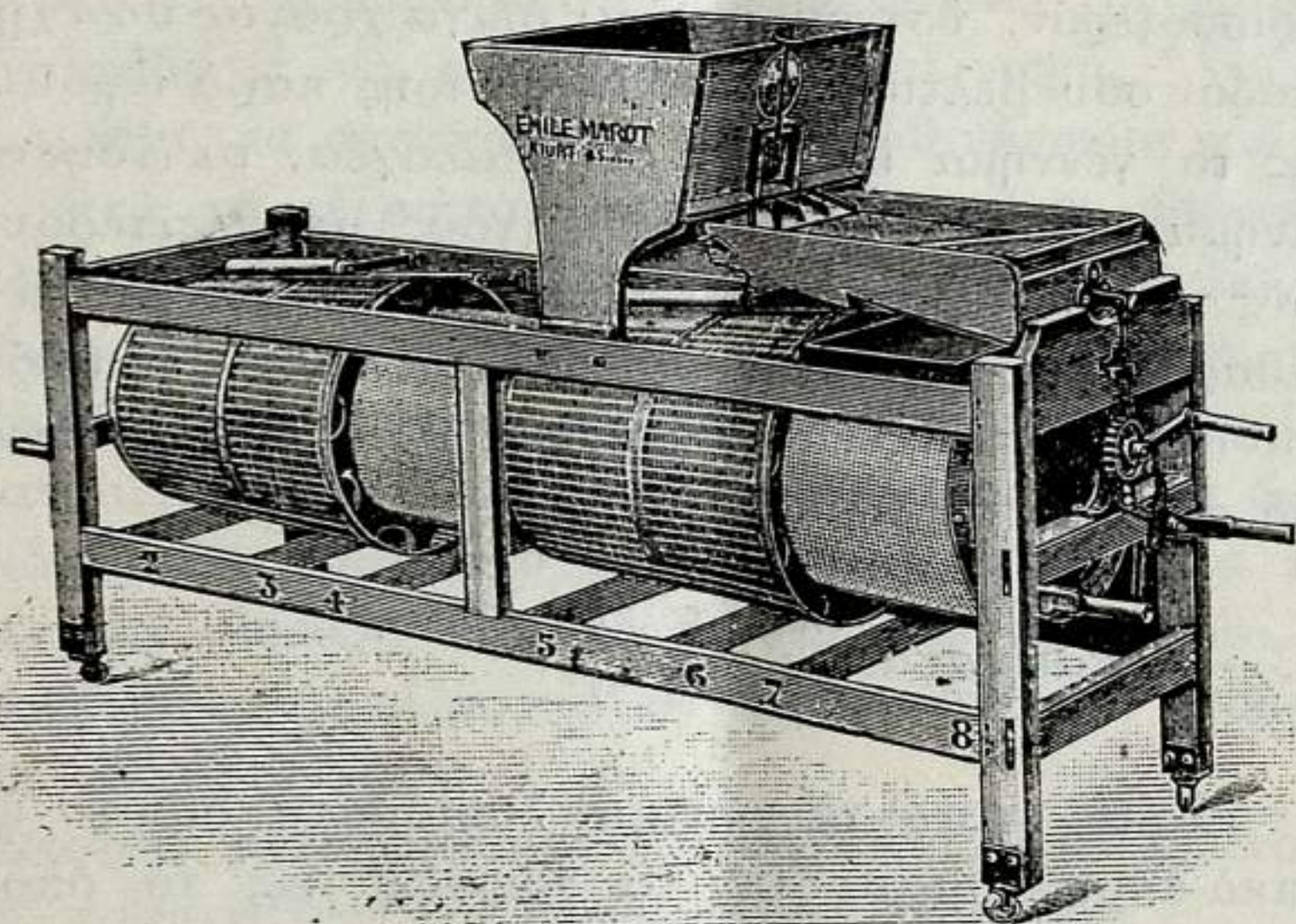
δουλεμένα, καλοσβαρνισμένα καὶ ἰσοπεδωμένα χωρὶς λιθάρια, θέλουν κάμπον καὶ ὄχι πλαγιές.

Τὰ περισσότερα στάρια σπέρνονται τὸ φθινοπωρον καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ χειμῶνος, πολὺ δὲ ὀλίγα εἰς τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος ἢ μόλις ἔλθῃ ἡ ἀνοιξίς, ὅπως π. χ. τὸ τριμῆνι ἢ διμῆνι — ποῦ εἰς τὴν Κρήτην τὸ λέγουν Μαρτάκι ἐπειδὴ σπείρεται τὸν Μάρτιον — ὠριμάζουν δὲ μαζὺ μὲ τὰ σιτάρια ποῦ ἐσπάρησαν τὸ φθινόπωρον. Ὅταν τὸ

φθινόπωρον φέρη πολλές βροχὰς καὶ δὲν προφθάσης νὰ στείρης ὅλα τὰ χωράφια τοῦ ἐτοίμασας, ἢ ὅταν ἔχῃς φόβον ἀπὸ παγωνιᾶς τοῦ ἀνασηκῶνουν τὸ χῶμα, καταστρέφουν τὰ σπαρτὰ ἢ τὰ καίουν—αὐτὸ συχνὰ παρατηρεῖται εἰς τὰ ὄρεινὰ ἰδία μέρη—ἐκεῖ πρέπει νὰ συμπληρώσῃς τὴν σπορὰν τοῦ φθινοπώρου τὴν ἀνοιξιν.

5. — Διάλεγμα τοῦ σπόρου.

“Ὅ,τι σπείρεις θὰ θερίσης. Τὸ γέννημα τοῦ θὰ ρίξης

(Εἰκ. 11)

Σιτοδιαλογεύς.

πρέπει νὰ εἶνε τὸ καλλίτερο. Βαρύ, καλωριμασμένο,

χονδρό, καλοθρεμμένο, καθαρό, ὄχι ἀρρωστημένο.

Διάλεξε, ὅταν εἶνε ἀκόμη εἰς τὸ χωράφι, εἴτε ἀπὸ τὰ δερμάτια εἰς τὸ ἄλῳνι, στάχυα, ἀπὸ τὰ πλέον δυναμωμένα καὶ εὖρωστα. Κόψε τὰ δύο ἄκρα ἀπὸ κάθε στάχυ καὶ κράτησε τὸ μεσανό. Ἀλώνισε χωριστά.

Τὸ σιτάρι αὐτὸ σπεῖρέ το χωριστὰ εἰς καλὸ χωράφι καθαρὸ καὶ καλοδουλεμένο. Τὸν ἄλλον χρόνον θέρισέ το πάλιν χωριστὰ καὶ πάρε ἀπὸ αὐτὸ τὸν σπόρον ποῦ θέλεις. Νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἔχῃς χωρὶς ἔξοδα καὶ πολλοὺς χωρὶς κόπους ἕνα 10—30 % περισσότερο, ὕστερα δὲ ἀπὸ ὀλίγα χρόνια θὰ ἔχῃς τὸν σπόρον σου βελτιωμένον. Μὴ σπείρης παρὰ ἀφοῦ περάσης τὸ γέννημα ἀπὸ τὸν σιτοδιαλογέα, τὸ εἰδικὸν μηχανήμα (εἰκ. 11) ποῦ διαλέγει τοὺς μεγαλειτέρους καὶ τοὺς περισσότερο καλοθρεμμένους σπόρους καὶ τοὺς καθαρίζει ἀπὸ τὴν ἥραν καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ἀγριοβότανα, ποῦ ἂν τὰ ἀφίσης εἰς τὸ γέννημα θὰ γεμίσουν τὰ χωράφια σου καὶ θὰ ζημιώσης.

6. — Λιπάσματα.

Εἰς τὸ σιτάρι τὰ χημικὰ λιπάσματα δίδουν ἐκπληκτικὰ ἀποτελέσματα ὅταν τὰ χωράφια εἰς τὰ ὁποῖα τὸ καλλιεργεῖς δὲν εἶνε πλούσια, ὅπως π. χ. τὰ χωράφια τῆς Ἀττικῆς. Εἰς αὐτὰ—καὶ οἱ χωρικοί μας ἤρχισαν νὰ τὸ καταλαμβάνουν καὶ νὰ τὸ ἐκτιμοῦν,—χωρὶς χημικὸν λίπασμα ἢ ἀπόδοσις εἶναι πολὺ μικρὴ ὥστε συχνὰ νὰ μὴ σκεπάζῃ τὰ ἔξοδα, ἐνῶ μὲ λίπασμα, μία καλὴ παραγωγὴ

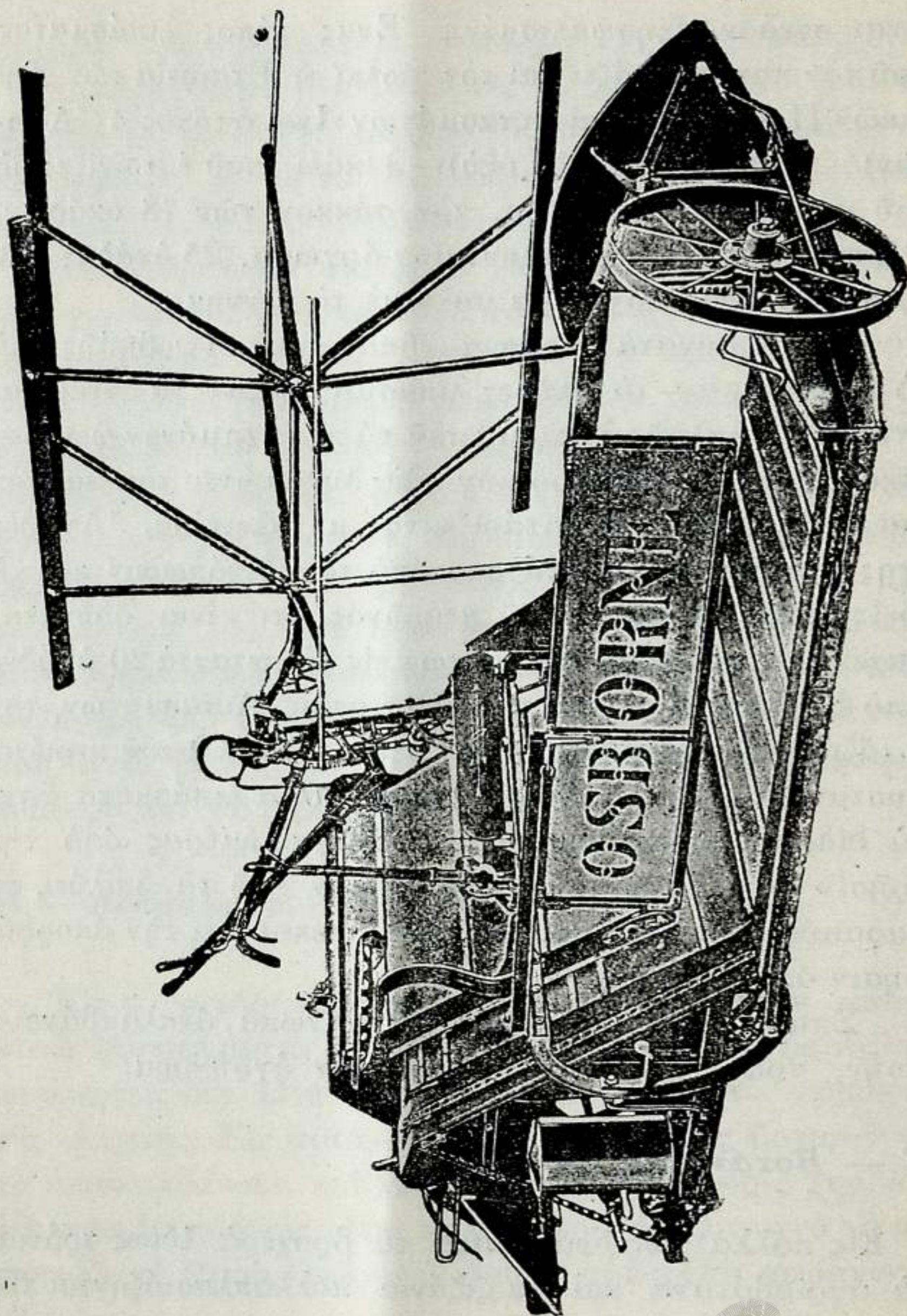
εἶναι σχεδὸν ἐξησφαλισμένη. Ἐνας τύπος λιπάσματος τοῦ τὸν κατασκευάζει καὶ τὸν πωλεῖ ἡ Ἑταιρεία τῶν Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων εἶναι ὁ τύπος 4 (Ἄζωτον)—12 (Φωσφορικὸν ὄξύ)—3 (κάλι), ποῦ ἐστοίχιζε πρὸ τοῦ πολέμου 15 - 16 δρ. τὸν σάκκον τῶν 78 ὀκάδων. Ρίχνεις, πρὶν ἀπὸ τὸ τελευταῖον ὄργωμα, 25 ὀκάδας καὶ ἐκ παραχῶνεις ἀργότερα μαζὺ μὲ τὸ γέννημα.

Εἰς τὰ δυνατὰ χωράφια—ὅπου ἔχεις νὰ φοβηθῇς ἀπὸ τὸ πλάγιασμα—τὸ πλήρες λίπασμα πρέπει νὰ ἀντικαταστήσῃς μὲ ἀπλοῦν λίπασμα ποῦ νὰ περιέχῃ μόνον φωσφορικὸν ὄξύ. Τὸ φωσφορικὸν ὄξύ δυναμώνει τὸν καρπὸν καὶ ἡ ἀπόδοσις εἰς σιτάρι εἶναι μεγαλειτέρα. Ἄν δὲν ἔχῃς λιπάνη τὰ σπαρτά σου ἀπὸ τὸ φθινόπωρον καὶ τὰ ἰδεῖς κατὰ τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος ὅτι εἶναι ἀδύνατα, καχεκτικά, σπόρπισε ἐπάνω των εἰς τὰ πεταχτά 20 ὀκάδες ἀπὸ ἕναν ἄλλον τύπον τῆς Ἑταιρείας Λιπασμάτων, τὸν 6 (Ἄζωτον)—6 (φωσφορικὸν ὄξύ)—3 (κάλι) ποῦ περιέχει συστατικὰ εὐδιαλυτώτερα ἀπὸ τὰ ἄλλα λιπάσματα ὥστε νὰ δίδουν ἀποτελέσματα μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ἀπὸ τὴν χρῆσίν των, ὥστερα ἀπὸ τὴν βροχὴν ποῦ τὰ διαλύει, τὰ παρασύρει εἰς τὰς ρίζας καὶ τῶν διευκολύνει τὴν ἀπορρόφησιν ἀπὸ τὰ σπαρτά.

Σπαρτὰ κακοχειμασμένα, κιτρινωπά, ἀναλαμβάνουν ζωὴν, πρασινίζουν καὶ δυναμώνουν ὀγρήγορα.

7.— Βοτάνισμα, τάγισμα.

Εἰς πολλὰ χωράφια, κατὰ τὰ βροχερὰ ἰδίως χρόνια, τὰ ἀγριοβότανα καὶ τὰ ζιζάνια πολλαπλασιάζονται τό-

Μηχανὴ δεξιοτική - αὐτοδεικτὴ (Εἰκ. 12).

τον ὀγρήγορα, ὥστε τὸ σιτάρι νὰ κινδυνεύῃ νὰ πνιγῇ ἀπὸ αὐτά. Ὅσον ἐνωρίτερα βοτανίσῃς, τόσον εὐκολώτερα θὰ προλάβῃς τὴν ζημίαν.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος—τὸν Φεβρουάριον—τὰ σιτάρια, ἂν εὐνοηθοῦν ἀπὸ καλὸν καιρόν, ἀναπτύσσονται ὑπερβολικὰ καὶ παράκειρα ὥστε ἀργότερα νὰ πλαγιάσουν μὲ τὴν παραμικρὰν βροχὴν καὶ νὰ σαπίσουν. Πέρασε ἀπὸ τὰ σπαρτά σου ἓνα κοπάδι πρόβατα περπατητὰ ὥστε μόλις νὰ τὰ κορφολογήσουν. Πρόσεξε ὅμως νὰ ἔχη σηκωθῇ ἀπὸ τὰ σπαρτὰ ἡ πρωϊνὴ δροσιὰ διὰ νὰ μὴ ἀρρωστήσουν τὰ ζῶα σου.

8.—Θέρισμα

Ὅταν πλησιάζῃ εἰς τὴν ὠρίμανσίν του, θέρισε τὸ σιτάρι. Ὑπάρχουν ποικιλίαι ποῦ πρέπει νὰ θερίζωνται ἐνωρίτερα, διότι, ὅταν ὠριμάσουν ἐντελῶς, ἀφίνουν νὰ πέσῃ ἓνα μέρος τοῦ σπόρου. Ἀπὸ τὰ ἐγγύωρια σιτάρια θέριζε πρωϊμώτερα τὸν σκυλοπετρίτην, τὸν γρενιάν, τὴν ζουλίτσαν, κ. λ. ἀπὸ δὲ τὰ ξενικὰ, τὸ γαλλικὸ σιτάρι, ποῦ εἰσήγαγεν εἰς τὸν τόπον ὁ μεγαλοκτηματίας κ. Γ. Χρηστάκης Ζωγράφος, κ. λ. Αὐτὸ πρέπει νὰ το θερίζῃς ὅταν εἶναι ἀκόμα ἀγουρωπό.

Θὰ θερίσῃς ἢ μὲ τὸ δρεπάνι ἢ μὲ κοσσιὰν ἢ ἀκόμη καλλίτερα μὲ τὴν θεριστικὴν μηχανὴν (βλ. εἰκ. 12). Ἡ μηχανὴ αὕτῃ κάμνει τελείαν ἐργασίαν· ὅχι μόνον θερίζει ἀλλὰ καὶ δεματίζει ἡ ἴδια καὶ ἀποθέτει εἰς τὸ χωράφι δεμάτια καλοδεμένα μὲ σπάγγον, ἕτοιμα νὰ μετα-

φερθοῦν εἰς τὸ ἀλῶνι. Τὰ μεγάλα κτήματα, ὅπως εἰς τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Φθιώτιδα κ.λ. δὲν ἤμποροῦν νὰ ἐργασθοῦν χωρὶς θεριστικὰς μηχανάς. Ἔχουν τόσα πολλὰ σιτάρια διὰ θέρισμα ὥστε οἱ ἐργάται δὲν ἐπαρκοῦν καὶ τὰ ἡμερομίσθια εἶνε ὑπερβολικὰ ἀκριβὰ, ὥστε μὲ τὴν θεριστικὴν μηχανὴν κυριολεκτικῶς σώζονται ἀπὸ πολλὰ ἔξοδα καὶ ἀπὸ ἀναπόφευκτον ζημίαν ποῦ θὰ εἶχον ἐὰν τὰ σιτάρια τῶν δὲν ἐθερίζοντο ἐγκαίρως. Μία θεριστικὴ μηχανὴ ἐστοίχιζε πρὸ τοῦ πολέμου 900—1000 δραχμάς. Ἀλλὰ καὶ οἱ μικρογεωργοὶ ἔχουν συμφέρον νὰ προμηθευθοῦν θεριστικὰς μηχανάς, ἀρκεῖ νὰ ἐνωθοῦν τρεῖς τέσσαρες μαζὺ καὶ νὰ ἀγοράσουν μίαν μὲ κοινὰ ἔξοδα. Τὴν ἀξίαν τῆς μηχανῆς θὰ τὴν κερδίσουν ἀσφαλῶς μέσα εἰς δύο ἢ τρία χρόνια ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν εἰς ἡμερομίσθια. Αἱ θεριστικαὶ μηχαναὶ ἐργάζονται καλὰ εἰς τὸν κάμπον καὶ εἰς χωράφια ἰσοπεδωμένα χωρὶς λιθάρια. Ὅχι δὲ εἰς ἀπότομα καὶ βραχώδη μέρη, ὅπου ἀναγκαστικῶς τὸ θέρισμα θὰ κάμῃ μὲ τὸ δρεπάνι.

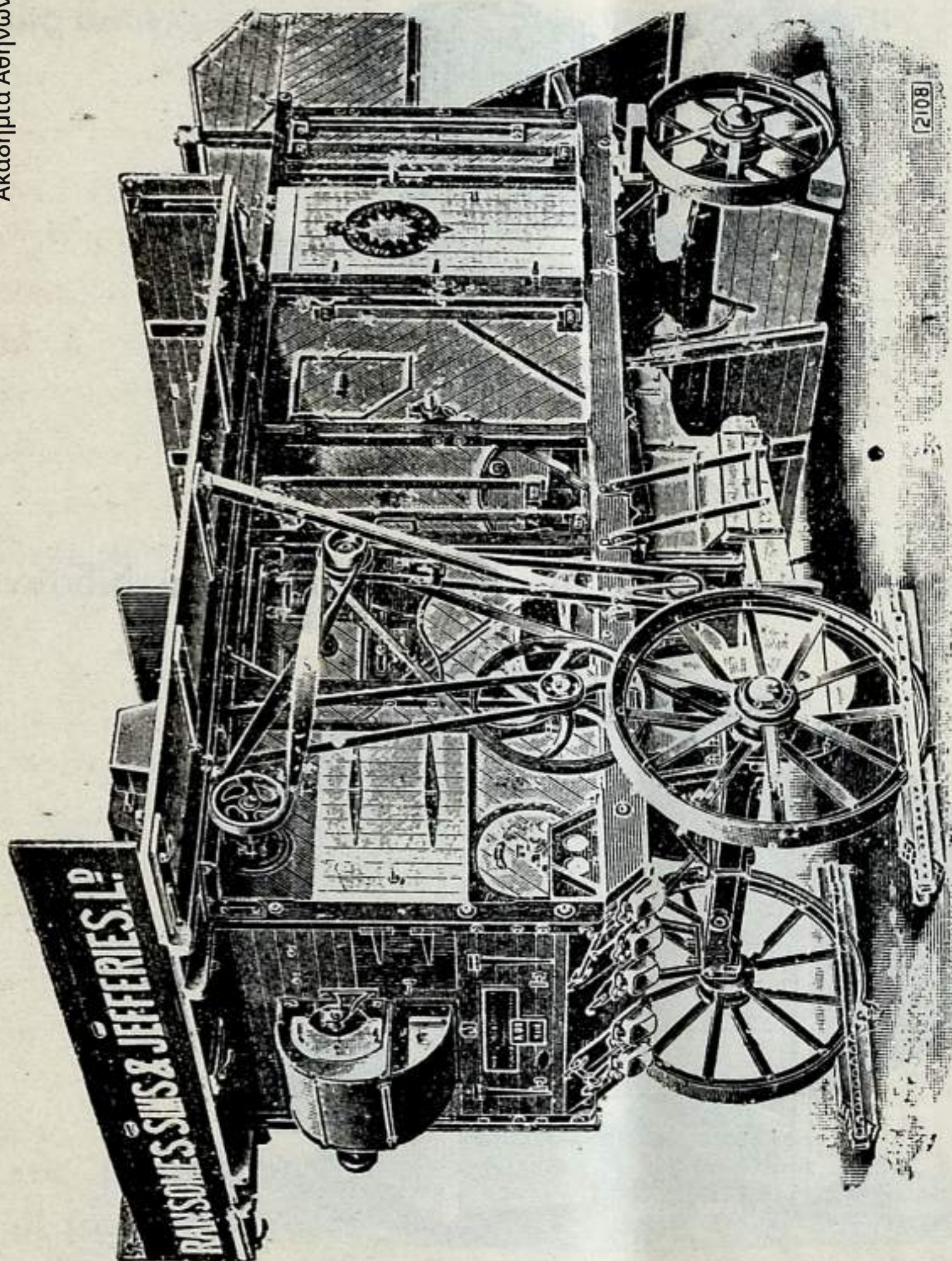
9.—Ἄλωνισμός.

Ὁ ἄλωνισμός γίνεται ἢ μὲ ζῶα, ἢ μὲ εἰδικὰ μηχανήματα. τὰς ἄλωνιστικὰς μηχανάς (βλ. εἰκ. 13).

Μὲ τὴν ἄλωνιστικὴν μηχανὴν ἐργάζεσαι ὀγρήγορα καὶ τέλεια, καθαρίζεις τὸ γέννημα ἀπὸ ξένους σπόρους, ἀπὸ χόματα κ.λ. καὶ τὸ ἄχυρον κόβεις ὅσον ψιλὸ θέλεις.

Εἰς τὴν ἄλωνιστικὴν μηχανὴν προσαερόζεις καὶ ἄχυροπιεστικὸν μηχανήμα μὲ τὸ ὅποῖον πιέζεις τὸ ἄχυρον εἰς μπάλες. Τὸ ἴδιο κάμει καὶ διὰ τὴν πίεσιν τοῦ χόρτου.

Υπάρχουν καὶ εἰδικὰ μηχανήματα διὰ τὴν πίεσιν τοῦ
 χύρου, χειροκίνητα (εἰκ. 14).

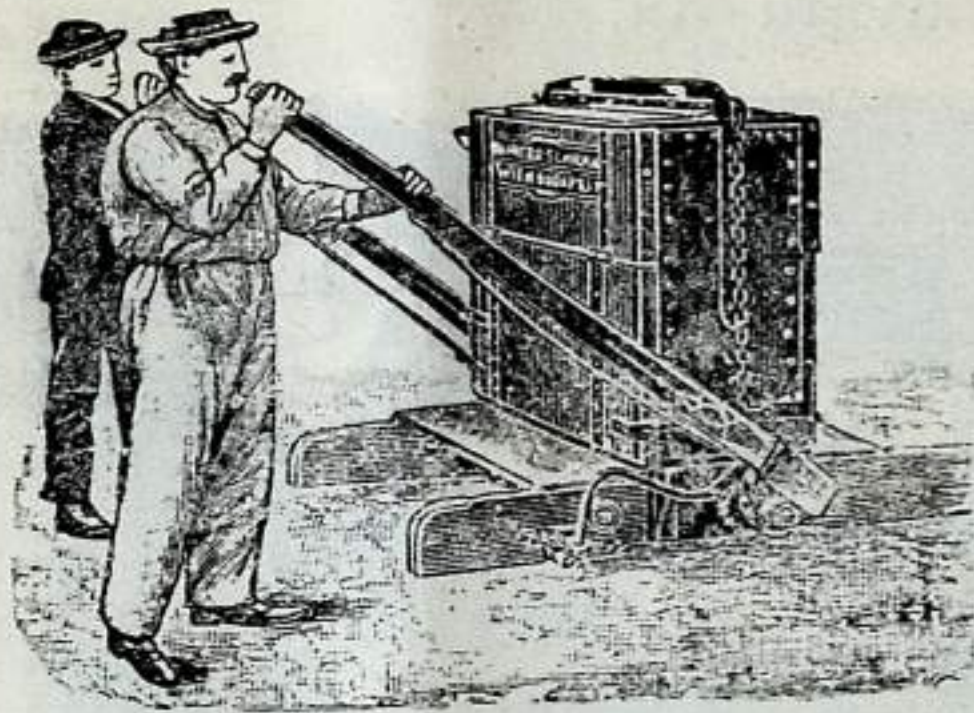

(Εἰκὼν 13)

Ἀλωνιστικὴ Μηχανή

Τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς ὅπως καὶ
 τῆς θεριστικῆς ποῦ κατέκτησαν ἐδῶ καὶ ἀρκετὰ χρόνια

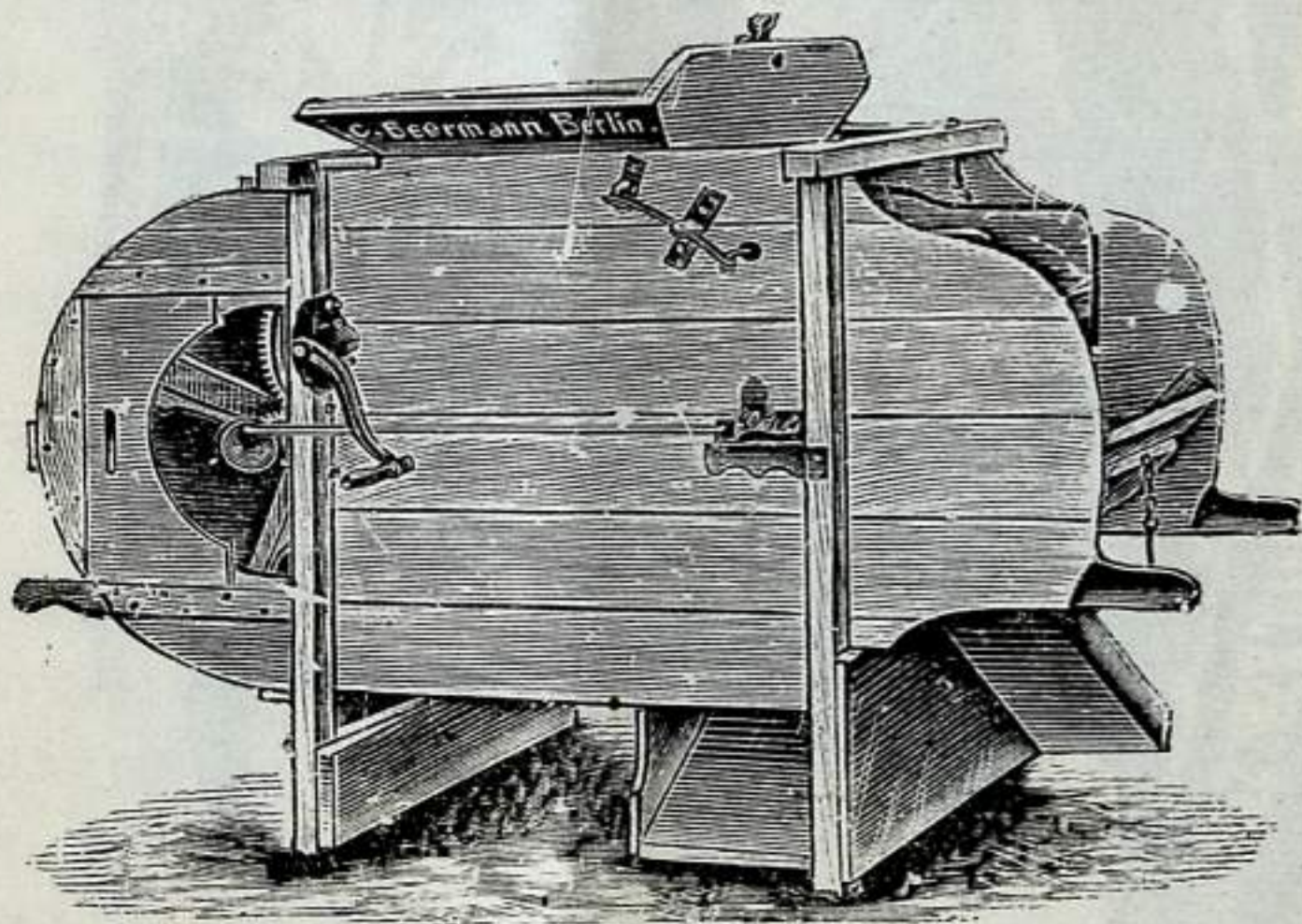
τὸν κόσμον ὁλόκληρον, ἄρχισαν νὰ ἐκτιμοῦν καὶ οἱ μι-

(Εἰκὼν 14)

Ἀχυροπιεστικὴ μηχανή.

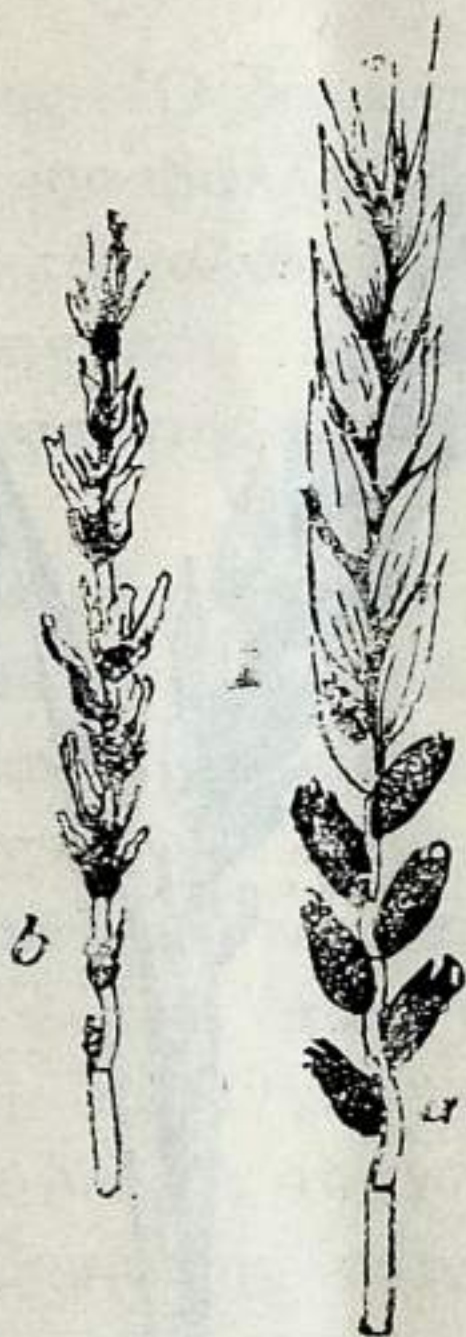
κροὶ γεωργοί μας, καὶ πολὺ δικαίως. Δι' αὐτὸ καὶ δίδουν

Λυχνιστικὴ μηχανή (Εἰκὼν 15)

εἰς τοὺς ἐργολάβους ποῦ γυρίζουν μὲ ἀλωνιστικὰς μηχαν-

νάς τὰ χωριά διὰ νὰ ἀλωνίσουν τὰ σιτάρια τῶν χωρικῶν
μεγάλο ποσοστὸν ἀφουῦ δὲν ἔχουν οἱ ἴδιοι μηχανήν. Εὐτυ-
χῶς ὅμως μὲ τοὺς Συνεταιρισμοὺς τοὺς ὁποίους τὸ Κρά-

(Εἰκὼν 16)

Ὁ Δαυλὸς εἰς τὸ σιτάρι.

τος μὲ εἰδικὴν νομοθεσίαν προστατεύει καὶ ἐνισχύει,
οἱ μικρογεωργοὶ θὰ κατορθώσουν σιγὰ σιγὰ νὰ ἔχουν
καὶ αὐτοὶ τὴν μηχανήν των, τὴν μηχανήν τοῦ Συνεται-
ρισμοῦ των εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι μέλη. Καὶ τὸ παράδει-
γμα εἶναι πειστικώτατον τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ

Ἄλμυροῦ ποῦ ἐπραγματοποίησε μεγάλα κέρδη ἀπὸ τὴν ἄλωνιστικὴν μηχανὴν ποῦ συνεταιρικῶς ἐπρομηθεύθη.

Μὲ τὴν ἄλωνιστικὴν μηχανὴν κάμνεις συγχρόνως καὶ τὸ λύχνισμα ποῦ κατὰ τὸ παλαιὸν σύστημα τῶν χωρι-

(Εἰκὼν 17)

Τὸ Σιναπίδι εἰς τὸ σιτάρι.

κῶν εἶναι βραδύ, κουραστικὸ καί, ποῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ φύσημα τοῦ καιροῦ, ἢ δ' ἐσοδεία εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς τὴν βροχήν. Διὰ τὸ λύχνισμα καὶ καθάρισμα τοῦ σπόρου

πάρχουν εἰδικὰ μηχανήματα, (βλ. εἰκ. 15) χειροκίνητα ἀνάλογα μὲ τὰ μηχανήματα ποῦ καθαρίζουν τὴν σταφίδα.

10.— Ἀσθενεῖαι.

α) Ὁ Δαυλίτης. Ὁ δαυλίτης ἢ δαυλὸς εἶναι μία μαύρη μούχλα ποῦ προσβάλλει τὸ γέννημα εἰς τὴν ἀνάπτυξίν του καὶ κατὰ τὸ γαλάκτωμα. Εἶναι ἡ πλέον συνειθισμένη ἀρρώστεια ποῦ προλαμβάνεις ἀπολυμαίνων τὸ γέννημα ποῦ θὰ σπείρης μὲ θειϊκὸν χαλκόν, (γαλαζόπετραν).

Μέσα εἰς ἓνα βαρέλι ξύλινο ποῦ χωρεῖ 50 ὀκ. περίπου, διάλυσε, 1) 2 ὀκ. θειϊκοῦ χαλκοῦ. Βάπτισε τὸν σπόρον σου τοποθετῶν αὐτὸν μέσα εἰς καλάθι τὸ ὁποῖον βυθίζεις εἰς τὴν διάλυσιν 2—3 λεπτὰ τῆς ὥρας. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἀνακάτεψε τὸν σπόρον ὥστε νὰ ξεχωρίσουν καὶ νὰ ἔλθουν ἐπάνω ἐπάνω οἱ ἀσθενικοὶ καὶ κατεστραμμένοι σπόροι. Στράγγισε κατόπιν, ἄδειασε καὶ ἄπλωσε τὸ γέννημα διὰ νὰ στεγνώσῃ. Σκόρπισε μάλιστα σκόνην ἀσβέστης σβυσμένης ἐπάνω εἰς τὸ γέννημα ἀνακάτεψε μὲ τὸ φτυάρι καὶ σπείρε χωρὶς ἄλλο ἐντὸς τῆς ἐπομένης ἡμέρας. Μὲ 1 ὀκᾶν θειϊκοῦ χαλκοῦ ἀπολυμαίνεις 1000 καὶ πλέον ὀκάδες σπόρου δηλ. γέννημα διὰ σπορὰν 90—100 περίπου στρεμμάτων.

β) Τὸ Σιναπίδι. Τὸ σιναπίδι ἢ ἡ σκωρίασις εἶναι κι' αὐτὸ μία μούχλα ἀλλὰ κιτρινωπὴ ὡσὰν σκουριά. (βλ. εἰκ. 17) Πειράζει τὰ φύλλα καὶ τὸ στάχυ, ἔρχεται δὲ κατὰ τὰ βροχερὰ ἰδίως χρόνια καὶ εἰς χωράφια ποῦ συγκρατοῦν ἀρκετὰ ὑγρασίαν καὶ εἶναι πυκνοσπαρμένα. Ἡ ἀρρώ-

στεία αὐτὴ ἐξασθενίζει τὸ σιτάρι καὶ ὀλιγοστεύει τὴν παραγωγὴν. Διὰ τὴν περιορίσῃς τὴν ἀρρώστειαν τοῦ συνιστῶν ἀποφεύγῃς τὴν σπέρνῃς εἰς χωράφια τοῦ κρατοῦν ὑγρασίαν καὶ ἂν σπείρῃς, ν' ἀνοίγῃς μὲ τὸ ἄροτρον ἓνα-δύο αὐλάκια εἰς κάθε σποριὰν ὥστε νὰ στραγγίζουν τὰ νερὰ πρὸς τὰ χαμηλότερα μέρη.

11. — *Καιρικοὶ ἐχθροί.*

Ἡ κακοκαιρία, ὅπως ἡ πολυομβρία κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ ἡ πλημμύρα τοῦ κόβει τὰ σιτάρια, ἡ μεγάλη ξηρασία τὴν ἀνοιξιν, ὁ λίβας κλ. προξενοῦν μεγάλας ζημίας εἰς τὸ σιτάρι καὶ κανονίζουν σχεδὸν τὴν ἐσοδεῖαν του. Ὁ λίβας εἶνε ὁ καυστικὸς καὶ ξερὸς ἀέρας τοῦ φυσᾶ τὸν Μάϊον, τὴν περίοδον δηλ. τοῦ τὸ σιτάρι γαλακτώνει. Ὁ Λίβας σταματᾷ τὴν κανονικὴν ὥρίμανσιν τοῦ σπόρου καὶ τὸν κάνει λισβόν. Ἄλλος εἶναι ὁ Λίβας τῆς Θεσσαλίας καὶ ἄλλος ὁ Λίβας τοῦ φυσᾶ εἰς τὴν Πελοπόννησον. Εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὁ Λίβας κατεβαίνει ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τῆς Πίνδου. Ἐκινᾷ ἀπὸ ἐκεῖ ψυχρὸς καὶ ὅσον κατεβαίνει τόσον ζεσταίνεται, φθάνει δ' ἐπὶ τέλους εἰς τὸν κάμπον καυστικὸς καὶ ξερὸς. Αὐτὸ ἐξηγεῖ τὴν παρατήρησιν τῶν χωρικῶν ὅτι τὰ χρόνια τοῦ πίπτουν πολλὰ χιόνια ὁ λίβας εἶνε ἀπανιώτερος, ἐνῶ συχνότερα ζημιώνει ὅταν ὁ χειμῶνας εἶναι ἥπιος.

Εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁ Λίβας δὲν ἔχει τὴν ἰδίαν καταγωγὴν. Εἶναι καυστικὸς ἄνεμος τοῦ ἔρχεται ἀπὸ πολὺ μακρὰν, ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν, περνᾷ τὴν θάλασσαν καὶ ξεσπᾷ εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου. Καὶ

ἓνας καὶ ὁ ἄλλος προξενοῦν συχνὰ μεγάλην ζημίαν εἰς τὰ σιτάρια, ἐλαττώνουν τὴν παραγωγὴν μέχρι καὶ 30 %). Αἱ πρωϊμώτεραι ποικιλίαι, ἡ πρωϊμος σπορά, ἡ καλὴ καλλιέργεια, ἡ δασικὴ βλάστησις αὐτὰ συντείνουν εἰς τὸ νὰ περιορίσουν τὴν ζημίαν τοῦ προξενεῖ ὁ Λίβας.

12.— Ἀγρανάπανσις. — Ἀμειψισπορά.

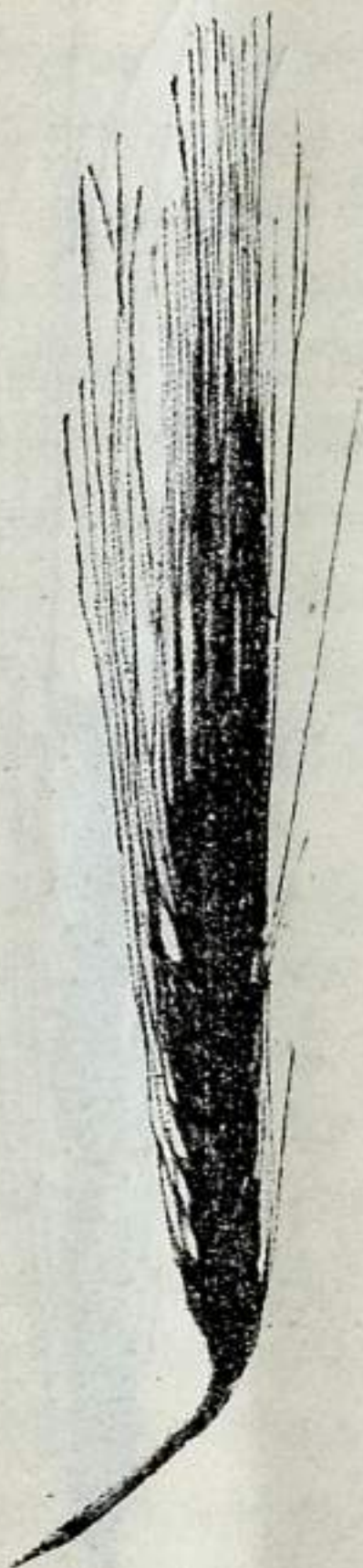
Ἐνα χωράφι τοῦ καλλιεργεῖται ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν μὲ τὴν ἴδιαν καλλιέργειαν, π. χ. μόνον μὲ σιτάρι, ἐξαντλεῖται ὀγρήγορα. Εἰς τὸν τόπον μας ὑπάρχουν μέρη τοῦ καλλιεργοῦν τὸ σιτάρι καὶ δύο χρόνια καὶ ἀφήνουν τὸ δεύτερον ἔτος χωρὶς νὰ σπείρουν. Αὐτὸ λέγεται ἀγρανάπανσις μονοετής. Ἄλλοι πάλιν — εἰς χωράφια πτωχὰ καὶ ὅπου τὸ κλίμα εἶναι ὅπωςδήποτε ξηρότερον — ἓνα χρόνον σπέρνουν σιτάρι καὶ δύο ἀφήνουν εἰς ἀγρανάπανσιν. Αὐτὸ λέγεται ἀγρανάπανσις διετής. Κύριος σκοπὸς τῆς ἀγρاناπαύσεως εἶναι νὰ ξεκουρασθῇ ἡ γῆ, νὰ ἀερισθῇ μὲ τὰ ὀργώματα, νὰ ἀποταμιεύσῃ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς καὶ νὰ ἀποδώσῃ, ὅταν σπαρῇ, μίαν ἱκανοποιητικὴν ἐσοδείαν. Ὅπου ἡ καλλιέργεια γίνεται καλὴ, βαθειὰ ὀργώματα κλπ., ὅπου μεταχειρίζονται ὅλα τὰ μέσα τῆς προοδευμένης καλλιεργείας — γίνεται, ὅπως λέγουν οἱ ἐπιστήμονες, καλλιέργεια **ἐνταντικὴ** — ἐκεῖ ἡ γῆ ἀποδίδει κάθε χρόνον, ἀρκεῖ νὰ συναλλάξουν αἱ καλλιέργειαι καὶ μὲ ἄλλα φυτά, εἴτε **δημητριακὰ** ὅπως τὸ κριθάρι, ἡ βρώμη, τὸ ἀραποσίτι κλπ. εἴτε **ὀσπριώδη**, ὅπως τὸ κουκί, ἡ φακὴ, τὸ ρεβύθι, τὸ φασόλι, ἡ ρόβη (τοῦ εἶνε ὑπερτικώτατη διὰ τὰ βώδια κλπ.) εἴτε **βιομηχανικά**,

βαμπάκι, σουσάμι κλπ. Ἡ διαδοχὴ αὐτὴ τῶν καλλιεργειῶν λέγεται *ἀμειψισπορά*. Διὰ τὴν ἀμειψισπορὰν ποῦ παίζει μέγαν ρόλον εἰς τὴν ἐπικερδῆ ἐκμετάλλευσιν τῆς γῆς, θὰ γράψω ἀργότερα ἓνα εἰδικὸ βιβλιαράκι.

II ΤΟ ΚΡΙΘΑΡΙ

Τὸ κριθάρι εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνα ἀπὸ τὰ χρησιμώτερα δημητριακά. Τὸ κριθάρι καλλιεργεῖται κυρίως διὰ τὴν τροφήν τῶν ζώων, εἴτε διὰ τὸν καρπὸν του, ποῦ εἶναι πολὺ θρεπτικὸς καὶ δροσερὸς διὰ τὰ ἄλογα, τὰ μουλάρια κ.λ. εἴτε διὰ σανόν, ποῦ εἶναι πάλιν μία πρώτης τάξεως τροφή. Εἰς τὸν τόπον μας καλλιεργοῦν συνήθως τὸ κοινὸ κριθάρι, (βλ. εἰκ. 18) πολὺ προσοδοφόρον, πρώϊμον, σποραδικῶς δὲ τὸ ἐξάστοιχο ἢ ἐξάσειρο ἢ ξαγκῶν ποῦ καλλιεργεῖται κατὰ προτίμησιν εἰς ὄρεινους δήμους καὶ ἀντέχει περισσότερον εἰς τὰς ἀποτόμους μεταβολὰς τοῦ καιροῦ, τὴν ἀνοιξιν, καὶ τὸ δίστοιχο ἢ δίσειρο (βλ. εἰκ. 19) ποῦ τὸ σπέρνουν ὄψιμον καὶ τὸ ὁποῖον δίδει μικροτέραν μὲν ἀπόδοσιν ἀλλὰ καλλιτέραν ποιότητα. Ὅχι σπανίως σπέρνουν κριθάρι μαζὶ με σιτάρι· εἶναι τὸ σμιγρό, σμιγάδι ἢ μιγάδι, σιταροκρίθι ἢ σιτοκρίθι, ποῦ ὅπως καλλιεργεῖται ἀνακατεμένο, ἔχει ἐξησφαλισμένην ἀπόδοσιν μεγαλειτέραν, ἰδίᾳ εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη, (εἰς τοὺς κάμπους, μὲ ἀνακατεμένην σποράν, τὸ κριθάρι συχνὰ πνίγει τὸ σιτάρι), κάμνει δὲ ψωμὶ νόστιμον καὶ γλυκό. Ὑπάρχουν κριθάρια ποῦ ὁ καρπὸς των εἶναι κατάλληλος διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς μπύρας. Αὐτὰ ἡ βιομηχανία μας ἔμπορεῖ νὰ τὰ καλοπληρώσῃ καὶ δι' αὐτὸ πρέπει νὰ δια-

γοθοῦν. Κριθάρια κατάλληλα διὰ τὴν μύραν εἶναι
πολλὰ ξενικὰ μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰσήγαγε δοκιμαστικῶς

(Εἰκὼν 18). Κριθάρι κοινὸ

ἡ Γεωργ. Ἑταιρεία εἰς τὸν Γεωργ. Σταθμὸν της, εἰς
τὰ Φάρσαλα, τὸ κριθάρι τοῦ «Χάνκεν».

Τὸ κριθάρι θέλει χωράφια καλὰ διὰ νὰ δώσῃ πλου-

(Εἰκ. 19) Κριθάρι δίσειρο

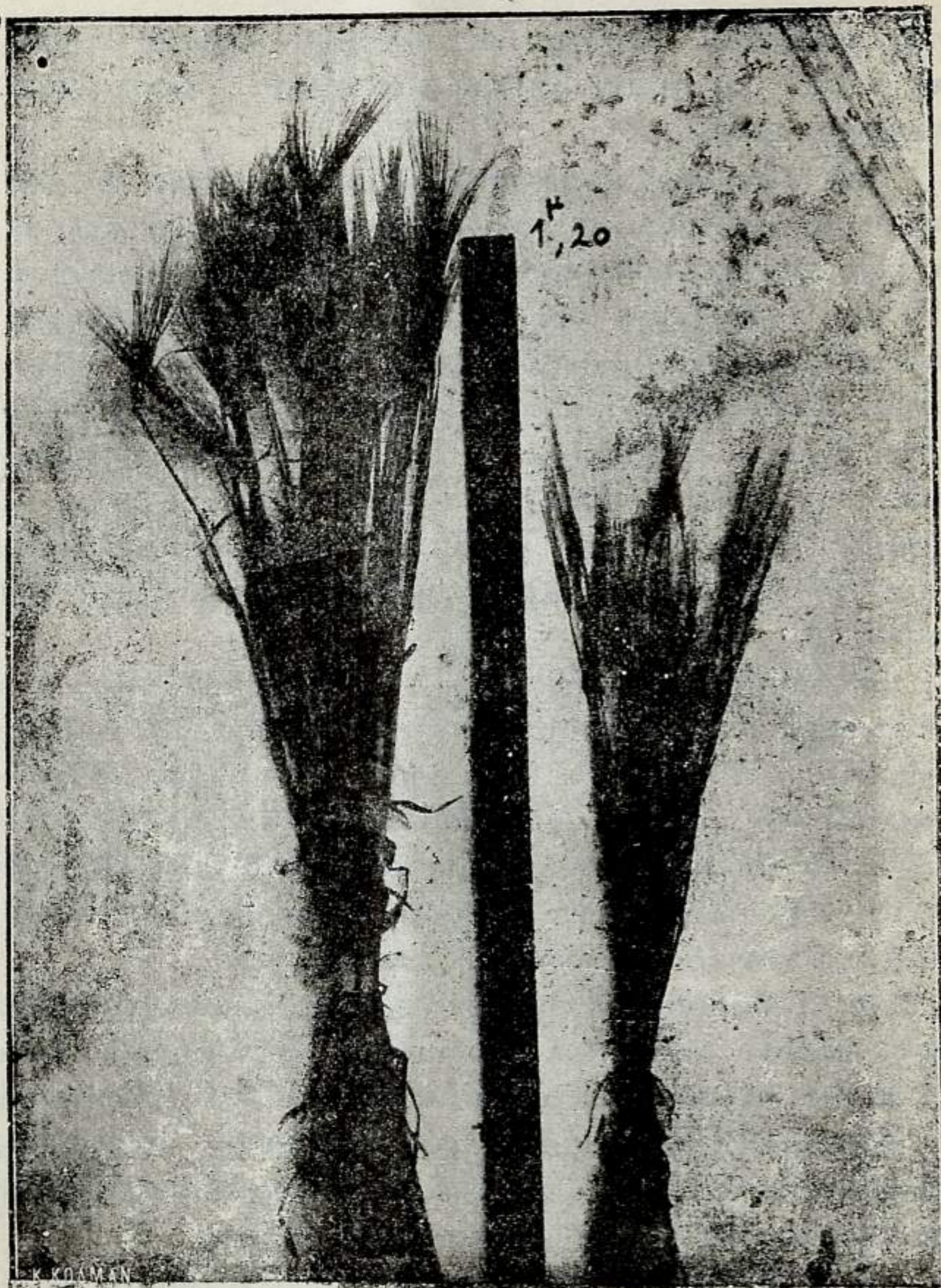
σαν ἀπόδοσιν. Ἔρχεται ὅμως καὶ εἰς χωράφια πτωχό-
τερα ὅπου τὰ χημικὰ λιπάσματα δίδουν καταπληκτικὰ
ἀποτελέσματα.

Θὰ ἐτοιμάσης τὸ χωράφι σου σχεδὸν ὅπως καὶ διὰ
τὸ σιτάρι ἀλλὰ μὲ ἓνα ὄργωμα ὀλιγώτερον. Σπείρε μὲ
τὰς βροχὰς τοῦ φθινοπώρου ἢ καὶ ἀργότερα τὸν χειμῶνα
15 ὁκ. τὸ στρέμμα, δηλ. περισσότερον ἀπὸ τὸ σιτάρι, ἂν
δὲ πρόκειται διὰ σανά, μέχρις 20, δασύτερα, δηλ. πυκνό-
τερα. Σκέπασε τὸν σπόρον μὲ τὸ ἄροτρον ἢ μὲ τὴν σβά-
ραν. Πρέπει νὰ εἰξεύρης ὅτι ὅσον πρωῒμότερα σπέρνεις,
τόσον καλήτερα. Ὅπως εἰς τὸ σιτάρι, εἰς τὸ κριθάρι τὰ
χημικὰ λιπάσματα δίδουν ἐπίσης λαμπρὰ ἀποτελέσματα
εἴτε πρόκειται νὰ τὸ καλλιεργήσης διὰ καρπὸν, εἴτε διὰ
σανά. (βλ. εἰκ. 20).

Τὸ κριθάρι ὠριμάζει 10—20 ἡμέρας πρωτήτερα ἀπὸ
τὸ σιτάρι, καὶ διὰ τοῦτο συχνὰ δὲν τὸ ζημιώνει ὁ λίβας.
Εἰς μέρη ποῦ ἡ ἀνοιξίς εἶναι ξηρά, σὲ συμφέρει νὰ προ-
τιμήσης νὰ καλλιεργήσης κριθάρι ποῦ ἔχει ὀλιγώτερα
ἔξοδα καὶ ὠριμάζει πρωτήτερα παρὰ τὸ σιτάρι. Πρόσεξε
νὰ θερίσης ὀλίγον πρὶν ὠριμάσῃ ὁ καρπός, διότι σκορ-
πάει καὶ χάνεις ἓνα μέρος τῆς ἐσοδείας σου.

Τὸν κριθαροσανὸν θὰ τὸν θερίσης εἰς τὸ γαλάκτωμα
τοῦ σπόρου πρὶν δηλ. ὠριμάσῃ, ὅταν ἀκόμη εἶναι
πράσινος. Κριθαροσανὰ καλλιεργεῖ πολλὰ ἡ Κωπαῖς καὶ
ἡ Ἀττικὴ καὶ ἡ Πελοπόννησος. Τὸν σανὸν τὸν ἀκριβο-
πληρώνουν τὰ μεγάλα κέντρα τῶν πόλεων ποῦ συντηροῦν
πολλὰ ζῶα διὰ τὰ ἀμάξια, τὰ κάρρα κ.λ.

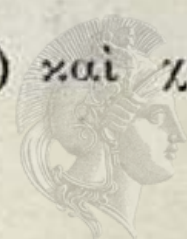
Ἀπὸ τὰς ἀσθενείας, ὅπως καὶ εἰς τὸ σιτάρι, ὁ δαυ-
λίτης καὶ τὸ σιναπίδι εἶναι αἱ συνηθέστεραι

(Εἰκ. 20) Κριθροσανὸς με λίπασμα (ἀριστερά) καὶ χωρὶς λίπασμα (δεξιά).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἅ τὰς πολεμήσης σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἔδωσα
 ἅ τὸ σιτάρι.

*

III Η ΒΡΩΜΗ

Ἡ βρώμη (βλ. εἰκ 21) εἶνε δημητριακὸν πολύτιμον

(Εἰκὼν 21) Ἡ Βρώμη.

διότι ἐπιτυγχάνει εἰς χωράφια ὑγρὰ καὶ νεοανοιγμένα τοῦ

οὔτε τὸ σιτάρι οὔτε τὸ κριθάρι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ προκόψουν. Γενικῶς ἡ βρώμη δὲν εἶναι πολὺ ἀπαιτητικὴ ὡς πρὸς τὰ χωράφια ποῦ θὰ τὴν σπείρης οὔτε ὡς πρὸς τὴν προετοιμασίαν τῆς γῆς, τουλάχιστον ὅταν τὰ χωράφια σου εἶναι δυνατά. Εἰς μέρη πολὺ ὑγρὰ ὄργωσε μὲ τρόπον ὥστε νὰ ἀφίνης αὐλακιᾶς διὰ νὰ στραγγίζουν τὰ νερά.

Εἰς τὸν τόπον μας καλλιεργοῦνται δύο κυρίως εἶδη βρώμης, ἡ ἄσπερη καὶ ἡ μαύρη. Σπεῖρε, ὅπως καὶ διὰ τὸ κριθάρι, 15—20 ὀκ. ἂν πρόκηται διὰ καρπὸν ἢ διὰ σανόν. μὲ τὰς πρώτας βροχὰς τοῦ φθινοπώρου. Ὑπάρχουν πολλαὶ ξενικαὶ βρώμαι ἀπὸ τὰς ὁποίας μερικὰς δοκιμάζουν οἱ γεωπόνοι μας.

Ἡ βρώμη ὠριμάζει ὀλίγον ἀργότερα ἀπὸ τὸ κριθάρι καὶ προτύτερα ἀπὸ τὸ σιτάρι. Ὁ καρπὸς τῆς βρώμης εἶναι θρεπτικώτατος διὰ τὰ ζῶα, τὸ καλοκαῖρι ὅμως πρέπει νὰ κάμνης μετρίαν χρῆσιν τοῦ καρποῦ αὐτοῦ διότι τὰ ζῶα ἀνάβουν.

Αἱ ἴδιαι ἀσθένειαι ποῦ προσβάλλουν τὸ σιτάρι καὶ τὸ κριθάρι, προσβάλλουν καὶ τὴν βρώμην. Θὰ ἐφαρμοσῇς πάλιν τὰ ἴδια μέσα καταπολεμήσεως.

*

IV. ΒΡΙΖΑ

Ἡ βρίζα ἢ σίκαλις (Εἰκὼν 22) καλλιεργεῖται σποραδικῶς εἰς τὴν Πελοπόννησον, τὴν Στερεάν, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Ἡπειρον κ.λ. διὰ τὸ καλάμι της ὑψηλὸν 1 ἕως 1 1/2 φορὰς τὸ ἀνάστημα ἀνθρώπου—καταλληλότετον διὰ δεματικὰ καὶ διὰ τὸν καρπὸν της. Ἐνα κέντρον ποῦ τὰ τε-

λευταῖα ἔτη καλλιεργεῖ ἄρκετὴν βρίζαν εἶναι ἢ πεδιάς τοῦ Μαραθῶνος. Ἐκεῖ τὴν καλλιεργοῦν διὰ τὸ καλάμι της τὴν καλαμόβριζαν, ἢ ὁποῖα χρησιμοποιεῖται διὰ νὰ κατασκευάζουν περιβλήματα φιαλῶν, δοχείων κ. λ. τῆς βιομηχανίας τοῦ Πειραιῶς καὶ νὰ συσκευάζουν διάφορα πράγματα κ.λ. Τὴν βρίζαν τὴν καλλιεργοῦν καὶ ἀνακατεμένην μὲ σιτάρι εἰς ὀρεινὰ μέρη. Εἶναι καὶ αὐτὸ σ μ ι γ ὁ, σ ι κ α λ ο σ ί τ α ρ ο, μὲ ἀναλογίαν 2 βρίζα καὶ 1 σιτάρι.

Ἡ βρίζα θέλει χωράφια ἀμμουδερά καὶ ἀσβεστοχώματα. Θὰ τὴν σπείρης πρώϊμα μὲ τὰς πρώτας βροχὰς τοῦ φθινοπώρου 12—15 ὁκ. τὸ στρέμμα, καὶ θὰ τὴν παραχώσης μὲ τὸ ἄροτρον ἢ μὲ τὴν σβάρναν. Ὡριμάζει πολὺ πρώϊμα, πρωϊμότερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα δημητριακά, σκορπίζει δὲ τὸν καρπὸν εὐκόλα ὅταν τελείως ὠριμάσῃ.

*

Τὰ ἀποδίδουν τὰ δημητριακά.

Κατὰ τὰ χωράφια ποῦ θὰ καλλιεργήσῃς, πλούσια ἢ πτωχά, κατὰ τὸν καιρόν, πολλαὶ βροχαὶ ἢ ξηρασία ποῦ συγχρόνως θὰ εὐνοήσῃ ἢ θὰ ἐμποδίσῃ ν' ἀναπτυχθοῦν ἀσθένειαι, κατὰ τὴν προετοιμασίαν ποῦ θὰ κάμῃς εἰς τὰ χωράφια σου, καλὴν ἢ κακὴν, καὶ τὸν καθαρισμένον ἢ ὄχι σπόρον ποῦ θὰ σπείρῃς, κατὰ τὴν ποικιλίαν τοῦ σπόρου ποῦ εἶναι κατάλληλος δι' αὐτὸ ἢ δι' ἐκεῖνο τὸ χωράφι, τὸν κάμπον ἢ τὰ ὀρεινὰ μέρη, κ.λ. τὸ σιτάρι, τὸ κριθάρι, ἢ βρώμη καὶ ἢ βρίζα ποῦ περιεγράψαμεν ἄνωτέρω ἀποδίδουν πολὺ ἢ ὀλίγον.

Κατὰ μέσον ὄρον μία καλὴ ἀπόδοσις εἰς σ ι τ ἄ ρ ι εἶναι 80—100 ὀκάδες διὰ καλὰ χωράφια. Εἰς πτωχό-

τερα χωράφια καὶ εἰς μέρη ὅπου τὴν ἄνοιξιν κάμνει
ξηρασίαν ἢ ἀπόδοσις εἶναι μικροτέρα, ὅπως πάλιν, ἐκεῖ

(Εἰκὼν 22) Ἡ Βρίζα.

ὅπου ἡ καλλιέργεια γίνεται μὲ περισσότερα μέσα—ἐντα-
τικῇ ὅπως λέγουν—ἡ ἀπόδοσις εἶναι μεγαλητέρα.

Τὸ κ ρ ι θ ἄ ρ ι, συγκριτικῶς μὲ τὸ σιτάρι, δίδει πε-

ρισσότερον, 100—150 ὀκ. τὸ στρέμμα, πολλὰς φορὰς καὶ ἄνωτερον ποσόν.

Ἡ β ρ ὡ μ η δίδει καὶ αὐτὴ ὅπως τὸ κριθάρι ὅταν τὰ χωράφια εἶναι δυνατὰ καὶ ὄχι ἐξηντλημένα. Τέλος ἡ β ρ ί ζ α ἢ σ ί κ α λ ι ς δίδει 80 περίπου ὀκάδες τὸ στρέμμα ὅταν ἐπιτύχη.

Ὁ κ ρ ι θ α ρ ο σ α ν ὅ ς καὶ τὰ β ρ ω μ ά ρ ι α, αὐτὰ δίδουν 300 - 500 ὀκ. σανὸν τὸ στρέμμα μετὰ τὴν ἀποξήρανσιν. Ἄν γίνουν ποτιστικά, φθάνουν τὰς 1000 ὀκ κατὰ στρέμμα.

✱

Συνοψίζων τὰ ἄνωτέρω ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ μυ-
στικὸν νὰ ἐπιτύχῃς μίαν καλὴν καὶ ἱκανοποιητικὴν ἀπό-
δοσιν ἀπὸ σιτάρι, κριθάρι, βρώμην ἢ βρίζαν εἶναι α') νὰ
ἐργάζεσαι καλὰ τὰ χωράφια σου διὰ νὰ κρατοῦν τὴν ἄνοι-
ξιν ὑγρασίαν χωρὶς τὴν ὁποίαν μὴ περιμένης νὰ ἱκανο-
ποιηθῇς. β') Νὰ διαλέγῃς τὸν σπόρον ποῦ θὰ σπείρῃς ἀπὸ
τὸν καλλίτερον, τὸν βαρύτερον, τὸν πλέον καθαρὸν. γ')
Νὰ προτιμᾷς νὰ σπέρνῃς πρῶϊμα, πρῶϊμότερα εἰς τὰ λε-
πτόγεια καὶ πτωχότερα χωράφια, ὕστερα εἰς τὰ πλου-
σιώτερα καὶ παχύτερα. Νὰ ἀπολυμαίνῃς τὸν σπόρον
σου μὲ θειϊκὸν χαλκὸν διὰ νὰ προλαμβάνῃς τὸν δαυλόν.
ε') Νὰ διατηρῇς τὰ χωράφια σου καθαρὰ ἀπὸ ζιζάνια καὶ
ἀγριοβότανα. στ') Νὰ κανονίζῃς κατὰ τὸ θέρος τὴν
δουλειάν σου ὥστε ὁ θερισμὸς νὰ γίνεται ὀλίγον πρὶν
ὠριμάσουν τελείως, —ἰδίᾳ τὰ κριθάρια— διότι σκορπίζουν,
ζ') Νὰ μεταχειρίζεσαι χημικὰ λιπάσματα, ποῦ χωρὶς αὐτὰ
εἰς τὰ ξηρὰ καὶ ὄχι πλούσια χωράφια θὰ ἦτο μάταιος

κόπος νὰ καλλιεργήσης, ἐνῶ εἰς τὰς ὅπωςδήποτε γο-
νίμους γαίας μὲ χημικὰ λιπάσματα αὐξάνεις, μαζὺ μὲ
τὴν ἀπόδοσιν, καὶ τὸ καθαρὸν κατὰ στρέμμα ἔσοδόν σου
τὸ κέρδος σου, ἐκεῖνο δηλαδή ποῦ σέ ἐνδιαφέρει καὶ τὸ
περισσότερον.

ΠΗΛ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000016639

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι ,

“Ο,τι ἐργαλεῖον ἢ γεωργικὸν μηχανήμα, μικρὸν ἢ μέγαλο, σᾶς χρειασθῇ διὰ τὸ σιτάρι σας, τὸν καπνὸν σας, τὸ βαμβάκι, τὰ ὄσπρια, τὰ τριφύλλια, κλπ.

διὰ τὰ ἀμπέλια καὶ τὴν σταφίδα σας.

διὰ τὰ δένδρα,

διὰ τὰ λαχανικά,

διὰ τὸ κρασί,

διὰ τὰ τυριά,

διὰ τὰ μελίσσια καὶ δι’ ὅ,τι ἄλλο,

“Ο,τι φάρμακον σᾶς χρειασθῇ διὰ τὴν ἀρρώστειαν τῶν καλλιεργειῶν σας καὶ τῶν ζώων σας,

ὅτι πάλιν σπόρους χρειασθῇτε, λαχανοσπόρους, τριφυλλοσπόρους κ. λ. ἢ κηρύθραν μελισσοκομίας,

Ζητήσατε καὶ θὰ σᾶς προμηθεύσῃ χωρὶς κέρδος ἡ Βασιλικὴ Γεωργικὴ Ἑταιρεία.

Φροντίσατε νὰ ἰδῇτε τὴν Διαρκὴ γεωργικὴν ἐκθεσιν τῆς Ἑταιρείας εἰς τὰ γραφεῖα της.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι ,

“Αν θέλετε νὰ ἀγοράσετε δένδρα καρποφόρα καὶ καλλωπιστικὰ πολὺ εὐθηνά. ζητήσατε ἀπὸ τὰ δενδροκομεῖα τῆς Ἑταιρείας, εἰς τὸ Χαλάνδρι, καὶ εἰς τὸ Αἴγιον.

Δοκιμάσατε τὰ χημικὰ λιπάσματα ἀφοῦ ζητήσετε ὁδηγίας ἀπὸ τὴν Γεωργικὴν Ἑταιρείαν.

“Αν τὰ ξυνόδενδρά σας ἔχουν ψώραν, γράψατε εἰς τὴν Γεωργικὴν Ἑταιρείαν. Θὰ σᾶς τὰ ἀπολυμάνῃ μὲ ἔξοδα 40 ἢ 60 λεπτὰ κάθε δένδρον.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι ,

Διὰ κάθε ἀπορίαν σας γράψατε εἰς τὴν Β. Γεωργικὴν Ἑταιρείαν. Αὕτῃ θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ, θὰ σᾶς συμβουλεύσῃ, θὰ σᾶς διευκολύνῃ καὶ θὰ σᾶς προμηθεύσῃ, ὅ,τι ἔχετε ἀνάγκην.

Β. Γεωργικὴ Ἑταιρεία

ὁδ. Πανεπιστημίου ἀριθ. 53

ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ-ΤΟ ΚΡΙΘΑΡΙ-Η ΒΡΩΜΗ ΚΑΙ Η ΒΡΙΖΑ

— 32 —

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

1	Τὸ Σιτάρι	Σελίς 4
2	Τὸ Κριθάρι	» 30
3	Ἡ Βρώμη	» 35
4	Ἡ Βρίζα	» 36

Ἀπὸ τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Γεωργοῦ ἔχουν ἐκδοθῇ μέχρις ὥρας :

- Ἀριθ. 1 Η ΠΑΤΑΤΑ ὑπὸ Π. Παπαγεωργίου, Διευθυντοῦ τῆς Γεωργ. Ἑταιρείας.
- » 2 Η ΦΙΣΤΙΚΙΑ ὑπὸ Ν. Περόγλου, κτηματίου.
- » 3 ΤΟ ΚΡΑΣΙ ὑπὸ Π. Πύρλα, οἰνολόγου.
- » 4 ΤΟ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙ ὑπὸ Ἀντ. Μόξερ, γεωπόνου.
- » 5 ΤΟ ΤΡΙΦΥΛΛΙ ὑπὸ Π. Παπαγεωργίου.
- » 6 ΜΕΤΡΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΙΤΑΡΚΕΙΑΝ ὑπὸ Π. Γενναδίου.
- » 7 Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΚΑΠΝΟΣ ὑπὸ Ἰωάν. Χρηστάκη, νομογεωπόνου.
- » 8 ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΦΥΛΑΣΣΗΣ ΤΑ ΖΩΑ ΣΟΥ ΑΠΟ ΤΑΣ ΚΟΛΛΗΤΙΚΑΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ὑπὸ Γ. Ν. Πιλαβίου.
- » 9 ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΝ ΤΗΣ ΜΥΓΑΣ ΤΗΣ ΕΛΗΑΣ ὑπὸ τοῦ Δρος Ἀντωνίου Μπερλέξε, διευθυντοῦ τοῦ Βασ. Σταθμοῦ τῆς Γεωργ. Ἐντομολογίας τῆς Φλωρεντίας.
- » 10 Η ΚΟΤΤΑ ὑπὸ Ν. Δενδραμῆ, πτηνοτρόφου.
- » 11 Η ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΤΣΙΦΛΙΚΙΩΝ ΚΑΙ Η ΔΙΑΝΟΜΗ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΚΤΗΜΟΝΑΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣ ὑπὸ Π. Γ. Γενναδίου.
- ΤΟ ΒΑΜΠΑΚΙ ὑπὸ Π. Παπαγεωργίου, Διευθυντοῦ τῆς Γεωργικῆς Ἑταιρείας.